Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 980 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 13 ԱՊՐԻԼ 1887 (Ն. Տ.) 25 ԱՊՐԻԼ 1887 1 ՇԱՊԱՆ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՄԻՆՉՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՌԱՒԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ Գալատիա, Նորատունկեան-Խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՄԻՆՉՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահեկան արծաթ	160
» »	Վեցամսեայ	» »	80
» »	Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց »	Ամբողջ տարեկան		
Թղթատարով	Տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական			
Թղթատարով	Վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	Ֆրանկ	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս գրուած լրագրոյց մասնաւոր ծանրը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն եւ լաւուրք։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 13 ԱՊՐԻԼ, 1887

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Եէլ-Ռուզէ է Փոքր-Ասիա. Բ. Դրան և Եւրոպացի դրամատերաց խմբակներու միջեւ երկար բանակցութեանց նիւթ լինելէ յետոյ, կերեւի թէ նպաստաւոր լուծում մը պիտի գտնէ վերջապէս Փոքր Ասիոյ երկաթուղեաց շինութեան խնդիրը։ Բումելիի երկաթուղեաց շինութեան ու շահագործման անգոհացուցիչ պայմանք վերջին ծայր ղղուշութեան մղած են զկայս. կառավարութիւնն երկաթուղեաց արտօնութիւններ շնորհելու գործին մէջ։ Կառավարութիւնը կը նկատէ թէ Բումելիի երկաթուղեաց պայմանք չեն եղած այնչափ նպաստաւոր որչափ կարելի էր, և ասոր պատճառ կը համարուի աճապարանքն, որով կնքուեցաւ Պարոն Հիրշի հռչակաւոր պայմանագիրը։ Բայց վերջապէս, Բումելիի երկաթուղիք, ամեն թերութեամբք հանդերձ, քաջալերիչ օրէնք մ'են՝ նմանօրինակ գծերով օժտելու համար Տէրութեան ասիական գաւառներն։ Այն գծերու համար որք Տէրութեան մէկ ծայրէն միւսն երթալ և արեւելեան սահմանները քերել սահմանուած են, ռազմագիտական առարկութիւնը կը լինին, իբր թէ թշնամական յարձակման մը դիւրութիւն կրնան ընծայել։ Բայց Հայտար-Փաշային Անատոլուի ներսերն երթալու մտոք ծրագրեալ գիծը չի կրնար բախիլ այդպիսի առարկութեան մը։ Երբ, այսպիսի սկզբնաւորութեան մը յետոյ, ժամանակը գայ երկարելու զայդ գիծ, կրնայ քննուիլ թէ ռազմագիտական առարկութիւնն իսկ ունի՞ մեծ արժէք։ Ոչ ոք կրնայ պնդել, օրինակի համար, որ եթէ Ղաղի Մուխթար փաշա, վերջին պատերազմին մէջ, երկաթուղի մ'ունենար առ ձեռն, մեծամեծ օգուտներ չէր կրնար քաղել անտի, օգուտներ որք թերեւս վճռական ազդեցութիւն ունենային պատերազմին ելից վրայ Ասիոյ կողմէ։ Ոչ ապաքէն Բումելիի երկաթուղին եւս, թշնամւոյն ծառայելէ չատ աւելի և չատ յառաջ, Տէրութեան պաշտպանողական ջանքերուն հզօր աջակցութիւն մ'ըրաւ։ Ըստ մեզ, գլխաւոր դժուարութիւնն Եւրոպացի դրամատերաց հետ համաձայնելու մասին՝ աւելի դրամական ու տնտեսական պէտք է լլլի։ Ոմանք կը վախնան թէ, Փոքր Ասիոյ ներսերն երկաթուղւոյ միջոցաւ բանալով Եւրոպական գործունէութեան առջեւ, Փոքր Ասիոյ ժողովրդեան ձեռքէն կ'առնուին ապրուստի ամէն միջոց, և տնտեսապէս, Եւրոպիոյ գործարանապետաց ստրուկը կընենք զայն։ Բայց ամենօրեայ փորձը տարբեր գուշակութիւն մ'ընել կուտայ մեզ։ Եւրոպական արհեստային նիւթերն երկաթուղեաց միջոցաւ թափանցելով Փոքր-Ասիոյ ներսերն, աւելի աժան կրնան վաճառիլ։ Այս չիտակ է։ Բայց ի՞նչ զլաս ունի այս։ Եթէ ժողովուրդն հիմա կը գործածէ այդ Եւրոպական արհեստային նիւթեր, յանիժամ աւելի աժան պիտի գործածէ, որ չահ մ'է։ Իսկ եթէ հիմակ անոնցմէ նախամեծար կը համարի բնիկ նիւթերն, ի՞նչ պատճառ կայ ենթադրելու թէ երկաթուղւոյ շինութենէն յետոյ թողու անոնց գործածումն։ Ընդհանրապէս կրնանք ըսել թէ աժանութիւնը, վայելումը չատցնելով, ինքնին բարիք մ'է, բնիկ ապրանաց համար լինի թէ օտարաբուս։ Բայց կան բաներ զոր, երկաթուղեաց շինութենէն ետքն ալ, Փոքր-Ասիա պիտի արտադրէ աւելի աժան քան Եւրոպա։ Այս կարգէ են հողագործական բերքերն։ Անժխտելի է երկաթուղին, ծաւալելով Փոքր-Ասիոյ ներսերը, մեծ մղում պիտի տայ հողագործութեան։ Երկրագործք պիտի քաջալերուին աւելի աշխատելու, աւելի արտադրելու։ Ի միջոց պիտի ունենան իրենց ապրանքները դիւրաւէտ փոխադրելու երկրին մեծ հրապարակներն, և հոն չահով վաճառելու։ Այս իսկ բաւ է առ ի հաղորդել զմեզ թէ երկաթուղիք տնտեսական տեսութեամբ մեծ բարիք մը պիտի լինին Փոքր-Ասիոյ ժողովրդեանն։ Մինթէ Այտընի նահանգին բնակիչը, քանզի երկաթուղւով կը հաղորդակցին Միլիներկանի մէկ կարեւոր նաւահանգստին՝ Իզմիրի՝ հետ, և քանզի կարող են աւելի դիւրագնի ստանալ եւրոպական վաճառքներ, աւելի՞ խեղճ են հիմա քան երբ չկային Այտընի և Գասապայի գիծերն։ Ոչ ապաքէն՝ ընդհակառակն՝ այս գծերու շնորհիւ մղուած բարեկեցութիւնն Իզմիրի և Այտընի գաւառաց մէջ՝ ամենէն պերճախօս, ամենէն գրական փաստն է ի նըպաստ մուծման երկաթուղեաց ի Փոքր Ասիա։

Բայց աւելորդ է չարունակել այս խորհրդածութիւն։ Փոքր Ասիոյ վիճակին քիչ չատ իրազեկ մէկը չկայ որ չընդունի թէ Տէրութեան այդ կարեւորագոյն մասին բոլոր աղբատութիւնը, բոլոր թշուառութիւնն արդիւնք է ամեն բանէ աւելի՝ հաղորդակցութեանց դժուարութեան ու սղութեան։ Վարչային դրութիւն իսկ փափաքեալ կանոնաւորութիւնը չի կրնար ունենալ երբ հաղորդակցութեան դժուարութիւնք գաւառաց մէկ մասը չափազանց կը հեռացնեն կեդրոնին ազդեցութենէն։ Իբրեւ թերթ մը որ իւր գրեթէ ամեն թուով կը հրատարակէ թղթակցութիւններ Փոքր Ասիոյ գաւառաց տնտեսական վիճակին վրայ, մեզ պարտականութիւն կը համարինք՝ այս երկաթուղեաց խնդրոյն վիճաբանութեան առթիւ՝ հակիրճ բանիւք ըսել մեր կարծիք, որ սա է թէ, մինչեւ իսկ եթէ հարկ լինի որոշուածէն քիչ մ'աւելի զիջումներ ընել, առիթը պէտք չէ ձեռքէ փախցնել փութացնելու համար Փոքր Ասիոյ երկաթուղեաց գծերուն շինութիւնը։ Մեր պաշտօնակցաց ոմանց պէս, հարկ չենք՝ զգալ չատադովելու այս կամ այն դրամատէր խմբակին ծրագրերն ու յատակագծերը։ Կը պնդենք միայն Փոքր Ասիոյ գծերուն շինութիւնն այլ եւս չյապաղեցնելու աւագ կարեւորութեան վրայ։ Եթէ բնիկ խմբակ մը կարենար ստանձնել այս աշխատութիւն, աւելի գոհ կը լինէինք։ Բայց որովհետեւ, դէթ առայժմ, յուսալի չէ որ կարողութեան և ապահովութեան լուրջ պայմաններ ընծայող՝ բնիկ խմբակ մը կարենայ ստանձնել զայս գործ արդիւնաւորապէս, նախապաշարում չունինք եւրոպական խմբակներու առաջարկութեանց ընդունելութեան մասին։ Արդարեւ, այս պարագայի մէջ, շինուելի երկաթուղւոյն չահուց մէկ մասն, և թերեւս կարեւոր մասն, Եւրոպա պիտի երթայ։ Բայց միթէ խե՞ղճ է՝ ուրիշն ալ պիտի չահի ըսելով զրկուիլ չահու անժխտելի աղբիւրէ մը։

Գրա՛ գոնէ կալուածք։ Պարտուց փոխարէն գրաւ տրուած կալուածներու նկատմամբ կարեւոր տնօրինութիւն մը հրատարակեց Կայսերական Կառավարութիւնը։

Վէրցէ կամ դէ՛ տուներն, արտերն և այլ կալուածները կը յատկացուին պարտքի մը երաշխաւորութեան, կամ վերադառնալի փոխանցմամբ մը, (ֆէրուզէ-վէ-ֆէ՛), կամ անշնչելի փոխանորդութեամբ մը, (էնէ՛ուէնիը-ուէ՛ էրէ)։ Առաջին եղանակաւ, կը պայմանադրուի թէ, երբ պարտքը վճարուի, պարտատէրն իրեն յանձնեալ կալուածն եւս տայ պարտականին։ Երկրորդ եղանակաւ, պարտատէրն առաւելագոյն ապահովութիւն մը կ'ունենայ՝ զի պարտականն անոր տուած կը լինի անշնչելի փոխանորդութիւն մը՝ ի վաճառ հանելու զիւր կալուած, երբ ժամանակին չէ կրցած վճարել իւր պարտք։

Արդ, այսպէս ապահովեալ պարտատերաք, երբ պայմանաժամուն չատանն իրենց առնելիքն, յաճախ ծանր դըժուարութեանց կը բախին գրաւ տուեալ կալուածները վաճառելու մասին։ Զի կառավարական պաշտօնեայք յանձն չեն առնուր ի վաճառ հանել գրաւ տուեալ կալուածներն, առանց դատարանի մը յատուկ հրամանին։

Կառավարութիւնը, Շրջաբերական մը, որոյ բնագիրն հրատարակած ենք այս աւուր թուով, կը ծանուցանէ թէ, առնելիքի մը գրաւ տուեալ կալուածոց վաճառումը չպիտի կրնայ կասիլ բայց եթէ որոշմամբ դատարանի մը, որում բողոքած լինի պարտականն՝ յայտնելով թէ վճարած է պարտքը, կամ ժխտելով գրաւին գոյութիւնն։

Անչարժ կալուածոց Օրէնքին 117դ յօդուածը բացորոշ է այս մասին։ «Եթէ պարտականն, իւր պարտուց փոխարէն, պայմանաւ կամ վերադառնալի եղանակաւ, իւր հողը պարտատիրոջ «վրայ փոխանցելէ յետոյ, չկարենայ ո«րոշեալ պայմանաժամուն մէջ պարտքը «վճարել, վերոյիշեալ դէ՛ կոչուած «բացարձակ փոխանորդութիւնն ունե«ցող պարտատէրը կարող է վաճառել «կամ վաճառել տալ այդ հող ի կեն«դանութեան պարտականին, և ստանալ «իւր առնելիքն։ Եթէ սոյն փոխանոր«դութիւնն երրորդի մը յանձնուած «էր, սա կարող է՝ ի լրանալ պայմա«նաժամուն՝ վաճառել հողն և փոխա«նորդողին պարտքն հատուցանել։»

Ուրեմն, յապագային, Կարգադրութեան ձեռնհաս պաշտօնեայք պարտին, ի պայմանաժամուն իւր առնելիքը չընդունող պարտատիրոջ պահանջման վրայ, աճուրդի հանելով վաճառել գրաւ տուեալ կալուածները, պարզապէս զեկոյց մ'ընելէ յետոյ պարտականին, առանց պահանջելու պարտատէրէն որ վաճառումն արտօնող դատավճիռ մը բերէ կանխաւ։ Վաճառումը պիտի կատարի յանիժամ ևեթ, երբ պարտականը ձեռնհաս դատարանէ մը վճիռ մը բերէ՝ յետաձգում հրամայող։

Որովհետեւ այժմ չատ մը կալուածք պարտքի փոխարէն այս կամ այն եղանակաւ գրաւի տակ կը գտնուին, այս կառավարական Շրջաբերական կուգայ սիրեցնել պարտականներուն թէ, եթէ ժամանակին չհատուցանեն պարտքերն, իրենց պարտատերաք ո՛չ ևս դժուարութիւն պիտի ունենան գրաւեալ կալուածները վաճառելու։ Եթէ ցարդ պարտատէրն էր որ կը պահանջուէր դիմել դատարանի մը, այդ պարտաւորութիւն այժմ կ'ինայ պարտականին վրայ։ Անշոգ պարտականներուն համար, հետեւապէս, մեծագոյն վտանգ կայ կորուսանելու իրենց գրաւեալ կալուածները։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. Սդամպուլով, ի Փիլիպէ, ի պատիւ Թնամակալաց տուեալ հացկերոյթի մը մէջ խօսելով, յայտարարեց թէ ինք և իւր պաշտօնակիցք հաստատապէս մտադիր են ամեն միջոցներով պահպանել երկրին անկախութիւնը։ Պ. Սդամպուլով յարեց թէ պուլկարական գործոց վիճակն էապէս բարւոքած է, բայց հարկ է այժմեան տագնապին վերջ տալ ըստ կարի չուտ։

—Բարիզէ ապրիլ 15 թուով կը հեռագրուի թէ Դերմանիոյ դահճապետանգ Իշխանը լեզուի բաղցկեղ (տանէր) ունի եղեր։

—Լոնտոնէ ապրիլ 20 թուով կը ծանուցանէ թէ Ղըլղայիք ի պարտութիւն մատնած և ցիրուցան ըրած են Աֆղանստանի Էմիրին բանակն, ի հրաւակոչմ Ղուշիի։

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Հետաքրքրաշարժ պաշտօնագիր մ է այն Շրջաբերական, որով Էմիր Ապտիւր-Բահման իւր ժողովրդեան կիմացնէ՝ իրեն յարմար երեւցած եղանակաւ՝ Եւրոպիոյ գործերն, և անոնցմէ դաս կը հանէ Աֆղանեանցն իրենց անկախութիւնը պաշտպանելու համար ընդդէմ Ռուսիոյ։ Շրջաբերականը կը ծածկէ տպեալ ութ երեսներ ութածալ, և Քեաբուլի կառավարական տպարանին մէջ տպուած է պարսկային տառերով։ Էմիրը կը սկսի սապէս։ «Ո՛վ ժողովուրդ Աֆղանստանի, ցեղք Տուրանից, Ղըլղայից, Ֆարսիպան Հազարայց և Թուրքաց, բնակիչք Յաֆղանստան։ Ով ճշմարիտ հաւատացեալք և Մահմետականք, հաճութեամբ կիմացնեմ ձեզ ինչ որ պատահած է ձեր եղբարց ի Թուրքիա, որք՝ հաւատարիմ իրենց կրօնին և հնազանդ իրենց Տէրութեան՝ իմաստնաբար գործած են։ Այս գրքոյկ ահա կը պարունակէ բանի մը տողեր, յուսալով ճամբան առաջնորդելու համար զձեզ, և հարկ է որ հետեւիք այդ ուղիղ ճամբուն, որպէս զի յարդելի լինիք յայսմ աշխարհի, և վարձատրուիք հանդերձելոյն մէջ։ Անոնք որ կը պաշտպանեն կրօնն և հաւատարիմ են, և կը պահեն իրենց ընտանիքներն, ու կը ծառայեն իրենց հայրենեաց, պարտին գործել ըստ պարուսկանութեան սոյն գրքոյկի։ . . . . Պէտք է իրարու մարդ գործէք, ապա թէ ոչ՝ պիտի ենթարկիք թշնամւոյն յարձակման։»

Էմիր Ապտ-իւր-Բահման ապա կը պատմէ թէ «անցեալ նոյեմբեր, Թուրքիոյ Վեհապետը կանչեց իւր զինուորական և քաղաքային պաշտօնակիցներ, և ծանոյց անոնց թէ հին ժամանակներն անպատուութիւն կը համարուէր դաշնագիր մը բռնաբարել։ Տէրութիւն մը եթէ բռնաբարէր դաշնագիր մը, միւս ամեն Տէրութիւնք կը միջամտէին։ Հիմակ այս ամեն բան փոխուած է։ «Քաղաքականութիւն» անունը կուտան դաշնագրերու բռնաբարման, և բարեկամութիւնն այժմ փոխուած է ի խարդախութիւն։ Հետեւապէս, կ'ըսէ Էմիրը, Թուրքիոյ Վեհապետն հրամայեց իւր պաշտօնատարաց որ զգոյշ կենան, զի շրջապատեալ են թշնամիներով, և զի Տէրութեանց միջեւ պատերազմ մօտաւուտ է։ Պարտին պահպանել իրենց հարեւան ու կրօնն, եթէ նախանձախնդիր են պաշտպանութեան Մուհամմէտի կրօնին։ Յետ ընդոյ Վեհապետին բանախօսութիւնն, անձնիւր պաշտօնեայ իւր երկիրը գրեց այս մասին, և դեկտ. 18ին վերստին ժողովելով, խնայցուցին Ն. Կ. Վեհապետութեան թէ ժողովուրդը կը բաղձայ որ բարի Մահմետականներէ բաղկացեալ 1,000,000 զօրաց բանակ մը պատրաստուի պատերազմի։»

Աֆղանաց Էմիրը Թուրքիոյ գործոց վրայ այս եղական եղանակաւ հրահանգելէ յետոյ զիւր ժողովուրդ՝ կը յարէ թէ Թուրքիոյ այդ մէկ միլիոն զօրքը պիտի լինի գործօն բանակ մը, և ծեր ու տկար մարդիկ պահեստ մը կազմելով, չաբաթն անգամ մը իրենց գտնուած տեղը կրթութիւն պիտի ընեն։ Թէ Տէրութեան հասութեան 100ին 10ը պիտի յատկանան զինուորական նպատակներու, և երբ կրօնային պատերազմ մը հրատարակուի, բոլոր այս զօրքերը ձրի պիտի ծառայեն։ Էմիրը կը յարէ թէ Թուրքերն այժմ դրաւեալ են կատարելու այս պարտաւորութիւններ։

Յայտնի կերեւի թէ Թուրքիոյ օրինակն այս եղանակաւ նկարագրելով, Էմիր Ապտ-իւր-Բահմանի բուն նպատակն է որ սոյն բաներ կատարուին Աֆղանստանի մէջ իսկ։ Որպէս զի իւր յորդորներ աւելի եւս ազդեցիկ լինին, Նրբամիտ Էմիրն իւր ազդեցութենէն աւելի բարձր ազդեցութեան մը պաշտպանութեան ներքեւ կը դնէ իւր հայրենասիրական և պատերազմական խորհուրդներ։ Կ. Պոլսէ ամէն. լրագրաց ուղղեալ հեռագրերու նայելով, Աֆղանաց Էմիրին այս ընթացքը խորին գոհունակութեամբ եւ համակրանօք կը դիտուի ասա։

Հնդկաստանի անգլ. թղթակցաց հեռագրերը կը յայտնեն անգլօ-հնդիկ կառավարութեան մտահոգութիւնն աֆղանեան դէպքերու մասին։ Ղըլղայից չարժման ծանրութիւնն ո՛չ ևս կը բաքծուի։ Բայց կը հերքուի այնուամենայնիւ թէ Էմիրն օգնութիւն խնդրեր է Հնդկաստանի կառավարութենէն։ Ընդհակառակն, Էմիրն ապահովէ եղեր թէ կրնայ միայնակ չախչախել ապստամբներն, և այս նպատակաւ պատրաստութիւններ կատարելու վրայ է։ (*) Նաբ Մուհամմէտ Խան, եղբօրորդի վախճանեալ Էմիրին՝ Շեր Ալիի, մինչ ժամանակէ մը հետէ ի Հնդկաստան ապաստանեալ կը դտնուէր, գաղտնապէս փախած և յԱֆղանստան դժգոհ ցեղերէն մէջն բով գացած է, քաղաքային պատերազմէն իրեն չահ մը հանելու և թերեւս Քեաբուլի գահն տիրանալու յուսով։ Այսպէս, Էյուպ Խան չէ միակ թեկնածուն։

Աֆղանստան երկու որոշ մասերու բաժնուած է։ Մինչ հարաւային գաւառք, որք կը կազմեն բուն Աֆղանստանն, հաւատարիմ կը մնան ու պիտի մնան Էմիրին, հիւսիսային գաւառք, ուր թիւրքմէն ցեղեր կը բնակին, կը ձգտին դէպ Իրենց ռուսահպատակ ցեղակիցներն, որք կը բնակին ռուսական Թիւրքաստանի մէջ։ Աֆղանստանի երկուց մասանց այս ցեղային տարբերութիւն ու հակառակութիւն են հիմնական պատճառ քաղաքային պատերազմին, որ մերթ ընդ մերթ կը նորոգի, և օր մը կերեւի թէ յառաջ պիտի բերէ Աֆղանստանի բաժանում մը։ Հիմակ որ Ռուսիա կարող է ուղղակէս գործել Աֆղանստանի ըմբոստ ցեղերուն վրայ, անոնց թշնամական զգացմունք Քեաբուլի Էմիրին դէմ՝ եւս առաւել պիտի սաստկանայ ի հարկէ։

Մահմէդական նոր Պեռուիեան մը։ Կարմիր Մոլու եղերաց մօտ, ի Սուտան, մահմետական նոր Պեռուութիւն մը հիմնեցաւ, որուն հետ ի մօտոյ յարաբերութիւն պիտի հաստատեն Ծովային Տէրութիւնք և հաւանօրէն Թուրքիա և Եգիպտոս։ Սուտանի մասամբ ցեղեր, ընդ որս Պէնի Ամէներու մեծ

(*). Էմիրին այս ապահովութեան հետ թ՞ոչ-պէս հաշտեցնելու է Լոնտոնէ եկած վերջին լուրը թէ Էմիրական բանակն ի կատարեալ պարտութիւն մատնուեր և ցիր ու ցան եղեր է։

—)(1)(—

ԹԵՐԹՕՆԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՄՄԱ ՈՐԴԻ

ԱՅՐ-ԿԻՆՆ

(ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԱՌ Պ. ՀԱՆՐԻ Տ'ԻՏՎԻԼ)

Պարո՛ն.

Լէ Ամաբ լրագրին մէջ ձեր մէկ յօդուածը կարդացի սա խնդրոյն վրայ. Շնացող կինն սպաննելո՞ւ է թէ ներելու է նը-մա։ Կինն արդարացնելու համար այնպիսի պատճառներ յառաջ կը բերէք, յորոց ոմանք լաւ, մեծ մասն ճարտարահիւս ու բոլորն ալ հանճարեղ են և կ'ուզղակցնէք թէ պէտք է ներել։ Ձեր դրութեան բացարձակ հանգամանքն ու յօդուածին սիրէրը խմբագրապետին ըրած արդարացի դիտողութիւնները վիճաբանութեան դուռ կը բանան եւ եթէ կը ներէք, թէեւ ձեզ ճանչնալու պատիւն չունիմ, վիճաբանութեան պիտի մտնեմ ձեզի հետ։ Արդէն Տիւպուրի դէպքէն ի վեր գրիչս կը կեռայ և կ'երեւնայ որ պատրուակի մը կը սպասէի իմ կարծիքս յայտնելու։ Զգենք որ չորս հինգ տարիէ ի վեր կ'ուսումնասիրեմ եւ գլխուս մէջէ կը տրորեմ նոյն խնդիրն, որ իմ մօտակայ Գլոսի կնոջ անուն թատերգութեան նիւթ պիտի ըլլայ։

Հետեւաբար այս նամակն աւելի աղդարարութեան մը կը նմանի։ Թո՛ղ այնպէս ըլլայ, ուստի կը փութամ ծանուցանել ձեզ թէ Գլոսի ու ես ձեզի պէս չենք եղարկացներ։

Յայտնի է որ խնդիրն այսօրուան քրիստոնեայ ու ինքզինքը ճանչցող Գլոսի մը վրայ է եւ ոչ թէ այն պատմական տխմար Գլոսին, որ կը թողու որ Նարկիս իւր կինն սպանէ։ Իսկ կինն յաւիտենական Մէսալինն է, Քրիստոսէ ետքն, ինչպէս առաջ։

Ձայս ըսելէ յետոյ, ջանանք ոչ եւս իմ վրայ խօսիլ եւ կարելի եղածին չափ բարձրէն ձեռք առնենք խնդիրն։

Պարո՛ն, գիտէք որ այս խնդիրն, թէ և քանի տողով պարզեր էք զայն (ինչ որ վախնամ թէ ես չպիտի կարենամ ընել), այս խնդիրն, կ'ըսեմ, գտնուած մեծագոյն խնդրոց մին է։ Հաւաքական ու անհատական մարդկութիւնն տակաւին կը խառնակի այն սիրուն ու սոսկալի Ք. ին առջեւ որ է կինն։ Մ'իշտ անկէ կը ծնինք, մեծաւ մասամբ անոր ձեռքովն կը մեռնինք, վասն զի նա թէ եւ ազուն կեանք կուտայ, բայց կրցածին չափ ալ արտոց կեանքը կը կորզէ, իրաց արդի վիճակին մէջ։

. . . . . .

Գանք հիմայ մեր առաջարկութեան։ Շնացող կնոջ պէ՞տք է ներել թէ սպաննելու է զայն։

Զգուշացէ՛ք, պարո՛ն, տարօրինակ բաներ պիտի ըսեմ ձեզ. անանկ բաներ, որք երբեմն անվայել եւ ընդհանրապէս անհեթեթ են։ Եւ սակայն հարկ է որ մէկն ըսէ զանոնք, աւելի ազէկ է որ ես ըսեմ, վասն զի վարժուած եմ այն ազազակներուն, որք ամէն դիէ պիտի բարձրանան։ Աւելորդ է ըսել թէ այս գրածներս կանանց համար չեն։ Կնայք կարօտ չեն որ տեղեկութիւն տրուի իրենց ինքզինքնուն վրայ. նոքա լաւ կը ճանչնան ինքզինքին, և երբ դիպուածաւ մենք իրենցմէ ազէկ ճանչնալու ըլլանք զիրենք, ականջին կը խփեն եւ կ'ուզեն ազատ մնալ, վասն զի այդ ազիտութիւնն նախ պատրանք եւ ապա արդարացում է իրենց համար։ Կանայք երբէք պատճառներով կամ ապացոյցներով չեն համոզուիր, զանոնք համոզելու համար ղղացում կամ ոյժ հարկ է։ Կամ սիրուէի կ'ուզեն ըլլալ եւ կամ յաղթուիլ։ Ժիւլիէթի կամ Մարթէն, մնացեալն անոնց համար չէ։

Ընել է արանց համար միայն կը գրեմ զայս։ Եթէ այս ճշմարտութիւնս երեւան ելլելէն վերջը, տակաւին կանանց մասին ունեցած հինաւուրց վէճերին չարունակեն, յանցանքն ինձ կ'ելլէ և ես ալ Պիլատոսի պէս կ'ընեմ։

Գիտէք որ, պարո՛ն, ընկերութեան նըպատակն է մարդկային ոյժեր, մարմիններ եւ հոգիներ կարգի դնել, շրջաբերութեան հանել ու արժէք տալ նոցա։ Եթէ այս պաշտօնն աւելի ազէկ չի կատարեր, պատճառն այն է որ չգիտեր ինչ որ պէտք էր գիտնալ, կամ թէ գիտցածը կը մոռնայ եւ կամ թէ տակաւին ամէնից աւելին չի կրնար ընել։ Կ'ապացուցանէ, կը դասակարգէ, կը փնտռտրէ ու կը խորտակէ յանուն դէպքերու։ բայց բնաւ հաշուի չառնուր պատճառները, միաւորները, պատճառ եղող ձաղխորդութիւնները։ Ընկերութեան սահմանն է Արեւելքէն՝ քաղաքային վիճակը, Արեւմուտքէն՝ օրինագիրքը, Հիւսիսէն՝ բարքերը, Հարաւէն՝ կրօնք մը կամ հաւատք մը։ Ո՛չ դուշակելու խելք, ո՛չ սովորելու կամք եւ ո՛չ ըրածը դարմանելու ժամանակ ունի։ Հետեւաբար ի միջի եւ ընդդէմ այս հաւաքական մարմնոյն, որ չգիտեր, չ'կրնար, չուզեր բան մը երաշխաւորել, պէտք է անհատ ըլլալ, ինք ինքզինքը երաշխաւորել՝ մէկ քանի յաւիտենական ու անողոք ճշմարտութեանց օգնութեամբ։ Երբ միանգամ մարդ այս ճշմարտութիւններն ձեռք անցընէ, յարձակումներէ չ'ազատիր, բայց հարուածներէ կ'ազատի։

Արդ, ըստ ընկերութեան՝ երեք տեսակ կին կայ, որք են, դասական բառերով.

Վէստեանները—որք բարձրն են.

Խաթունները—որք մէջտեղն են.

Պառնիկները—որք վարն են։

Կամ, աւելի ընտանի ու դիւրամաց բառեր գործածելով.

Տաճարի կիները.

Տան կիները.

Փողոցի կիները։

Բոլոր կուսանք պաճարի են, բոլոր ամուսինք եւ մարք տան են, բոլոր բոզերք փողոցի են։ այս յայտնի է։ Սակայն, եթէ ընկերական վիճակագրութեան տուած տեղեկութեանց նայիք, ամէն վայրկեան կը սխալիք։ Կը կրկնեմ թէ ընկերութիւնն ամէնուն տեսած ապացոյցներուն համեմատ կ'ընէ իւր դասակարգութիւններն եւ այնպէս միայն կրնայ ընել։ Եթէ նորատի աղջիկ մը ցոյց տանք նմա, պարտաւոր է զայն իւր կոյս նկատել եւ արձանագրել։ Տաճարի կին։ Ամուսին մը կամ ընտանեաց մարդ մը ցուցուցէք նմա, պարտաւոր է զայն յարգելի նկատել, խոնարհիլ եւ պատասխանել։ Տան կին։ Կը ցուցունէք իրեն բոզ մը, կը ինքն իսկ թուադրած է, պարտաւոր է անկեալ նկատել զայն, եւ աչերը խփելով ըսել։ Փողոցի կին։

Կերեւի թէ չգիտեր եւ չատ անգամ ալ իրաւունք չգիտեր ինչ որ մի քանի քահանայից, բժշկաց, փաստաբանից, գիտնոց եւ գիտուններու մ'այն յայտնի է, չգիտեր թէ բնութիւնն չատ հեղ կը ժրաւէ խել մը էակաց համար այս առերեւոյթ դասակարգութիւնն եւ թէ այդ ժամանակ պատճառներն ու հետեւանքներն հաւասարապէս ապիսաթեր են։ Հետեւաբար ընկերութիւնն ամուսիններ, մայրեր, բոզեր կը չինէ այնպիսի արարածներէ, որք կոյս մնալու համար ծնած էին, եւ կ'ուզէ կոյս մնալու կամ մայր ըլլալու բռնադատել այնպիսի արարածներ, որք բոզ ըլլալու համար ծնած էին։

Բուն խաղն հոս է։

Արդ, ըսինք թէ բոլոր կուսանք պաճարի են։ Արդարեւ գաղտնիքն ու անմատչելիութիւն են որ տաճարը կը ձեւացնեն։ Արդ, կուսանք անթափանցելի խորհուրդներ են։ Թիւնն ու ընկերութիւնն, որք համաձայն են ըստ երեւութի, կ'ըսեն նոցա, երբ այս ինչ տարիքն ըլան, ինչ որ կիսնային համեմատ կը տարբերի, թէ պէտք է սիրեն։

Զո՞վ սիրեն։

Մարդը, կ'ըսէ բնութիւնը.

Մէկ մարդ, կ'ըսէ ընկերութիւնն.

Ու այն տաեն բնութիւն և ընկերութիւն կը սկսին պոռալ. առ մարդն, օրիորդք, առ մարդն։

Եւ այդ մարդն բանալի ի ձեռին կը ներկայանայ, հարուստներու համար՝ իրը ամուսին, աղքատաց համար իրը տիրակալ։ Դուռը կը բանայ, կուսանք դուրս կ'ելլեն, եւ բացի մէկ քանիէն, որք տաճարին մէջ կը մնան, կամ ուզղակի կոչում ունենալով, կամ նիւթական պէտքով եւ կամ մարդկային բզիւնէն վախնալով, ոմանք կը նետուին տան մէջ, ոմանք ալ փողոցը։ Այն տեղն բնութիւնն ու ընկերութիւնը, որ պահ մ'առաջ համաձայն էին, կը սկսին զիրար չի հասկնալ։ Նախ բնութիւնը նայինք։

Աստուծոյ երկու արտաքին ապացոյցներն են ձեւն ու շարժումն։ Մարդկութեան մէջ արուն շարժումն է, եւ էգը, ձեւ։ Նոցա մերձեցումէն կը ծնանի մշտնջենաւոր ստեղծագործութիւն, բայց այդ մերձեցումն առանց կռուի չըլլար։ Հաղուագնդն առաջ բաղխում կայ։ Իրաքանչիւրն միւսին վրայ գտնելով ինչ որ կը պակսի յինքեան, կը ջանայ անոր սիրել։ Շարժումը կ'ուզէ որ ձեւն իւր ետեւէն քաշէ, ձեւը կ'ուզէ չարժումն յինքեան պահել։

(Շարունակելի)

ցեղը, բաժնուեցան Խարդումի Էմիր կաս «Մէհտի» Ապտ-Ուլլահէ, և Շէյխերու ժողով մ'ընելով, Մուհամմէտ Ապտ անուն Շէյխն իրենց Էմիր հռչակեցին։ Սա զինաւալ իրեն մայրաքաղաք ընտրեց, և իր զօրաց համար երկու սպարապետներ անուանեց, ինչպէս նաեւ հինգ կառավարիչներ իւր գաւառաց համար։ Այսպէս, ի մէջ կուսակցաց Մէհտիի և Կարմիր Ծովու, նոր Պետութիւն մը կազմուեցաւ, որ կը խոստանայ ծաւալիլ Բասրայի հիւսիսակողմն ովասիսն, ի մէջ Սուաքինի և Պէրպերի։ Նոր Էմիրին բանակը բաղկացեալ է 3,000 զինավարժ զօրքերէ։ (Լ. Հերալդ)

ԱՅՍ ԱԻՈՒՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Բարեկամ Տէրութիւնք խորհուրդ տուին Խնամակալութեան որ Մեծ Սոպրանլէին տեղ, զոր չի ճանչնար Ռուսիա, ի Նիստ հրաւիրէ սովորական Սոպրանլէն, որ Ալէքսանդր Իշխանին օրով ընտրուած է օրինաւորապէս։

—Զօր. Քաւլպարս ապրիլ 20ին Վիէննայէ Բեռլերսպուրկ գնաց։

—Սերպիոյ երմտական Նախարար Պ. Միլադովիչ հրաժարիլ հարկադրեցաւ՝ ծխախոտի մենաւաճառի խնդրոյն անյաջող ելից պատճառաւ։

—Խնամակալութիւնն Օսմ. Պատուիրակին միջոցաւ շնորհակալութիւն յայտնեց Կայս. Կառավարութեան՝ իւր բարեացակամ քաղաքականութեան համար։

—Խտիվը Սուտանցի սուրհանդակներուն ետ տուաւ այն նամակներ զոր բերեր էին Խարդումի Խալիֆային, որ կը հրաւիրեր զն. Բարձրութիւն ընդդրկել զմեհտականութիւն։

—Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշա չէ յայտնած Կայս. Կառավարութեան ընդունել տալ իւր առաջարկներ և յաւակնութիւններ։

—Մարեշալ Պաղէնի վերքերը մահացու չեն։ Զարնող Ֆրանսացւոյն համար ալ կասկած կայ թէ խեղդար է։

—30 չարագործներու գաղտնի դատաստանը՝ վերջին դէպքերու համար՝ անցեալ շաբթու պիտի սկսէր Բեռլերսպուրկի մէջ։

—Անգլիոյ մէջ կը սպասուի Աֆղանստանի մէկ մասին Ռուսաց կողմէ մօտալուտ գրաւման։ Անգլիա 1885 ին պարտաւորութիւն ստանձնեց պաշտպանելու զԱֆղանստան ընդդէմ օտար յարձակման։ Բայց Անգլիա ինքզինք ազատ պիտի համարի այս յանձնառումէ, երբ Էմիր Ապտ-իւր-Բահման գահէն վար առնուի։ Անգլիա կը համակերպի լռութեամբ դիտելու Ռուսաց մուտքն ի Հերատ։

—Ի Վառնա, ձերբակալեցան բանի մը Զեռնակորացիներ, որք Զատկի առթիւ խռովութիւն յարուցանել կը ջանային։

—Փիլիպէի անդ. հիւպատոսը մեծ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Խնամակալաց, զորս համակիր բանիւք ողջունեց։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովին որ Զատկական տօնին առթիւ դադրեցուցած էր իւր նիստերը, այսօր կը դուսարի ի Պատրիարքարան։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց Գում-գարուի դրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցին, որոյ տօնախմբութիւնն էր, և քարոզ խօսեցաւ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։

Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ եւս պատարագեց Սամաթիոյ նորակառոյց Ս. Գէորգ եկեղեցւոյն մէջ։

Մալկարայէն Կրթասիրաց ընկերութեան անդամոց ստորագրութեամբ նամակ մը հասած է Խարդրութեանս, Ցիչեալ անձինք կը դանդատին տեղւոյն Թաղական Խորհրդոյ դէմ, որոյ անտարբերութեան պատճառաւ տեղւոյն վարժարանն անխնամ վիճակի մէջ կը գտնուի այսօր և աշակերտք յանձնուած են ուսուցչի մը, որ բացառիկ պայմաններով ստանձնած է զիւր պաշտօն, այն է անկախ՝ հոգաբարձութեան մը հսկողութենէ։

Թաղ. Խորհրդոյ Պատ. անդամոց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք յիշեալ նամակին սոյն պարունակութեան վրայ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՊԱՐՏԱՁԱՆԱԶՈՒԹԻՒՆ կամ Ճանապարհ Պարտաց, հանդերձ Ս. Գրոց վկայութեամբ։ Երկասիրեաց Դարեղին Քահանայ Ց. Ցոմակիսեան Սեբաստացի։ Գինն է 3 զրուշ։

ԱՌԼՈՐ ԵՂԲԱՑՐ. Հրամանքէն Բարոյական։ — Սոյն բարոյալից վէպն՝ մաքուր աշխարհիկ լեզուաւ հրատարակուած, զբօսալի դասաւորութեամբ մը մեծ ախորժ կը բերէ ընթերցողաց։ Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց։ Լրագրավաճառաց եւ Պահեստարուի Ջրավաճառաց քով։ — Կեդրոնատեղին է Աշճեան տպարան։ — Գին 2 զրուշ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՆՇԱՆՔ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Առաջին կարգի Օսմանիէէ պատուանշան տրուեցաւ Հիճազի նորընտիր կուսակալ Սաֆվէդ փաշայի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Աթէնքի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Աղիզ պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Հիճազի զինուորական հրամանատար Ահմէտ Ֆէյզի փաշայի։

Ի ԿԱԶՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահն և Դատական ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարքը շաբաթ առաւօտ կայս. պալատ երթալով մինչեւ երեկոյեան ժամ ութ զբաղեցան քաղաքական ներկայ խնդիրներով և յետոյ Բ. Դուռն երթալով վերստին ի ժողով դուսարեցան։

ՏԱՏԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Արտաքին գործոց Նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտի որ երկու շաբաթէ ի վեր հիւանդ լինելով օդափոխութեան համար Մեծ Կղզի կը գտնուէր, բոլորովին ապաքինած լինելով երէկ իւր պաշտօնատեղին գնաց։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ

Նախընթաց թուով մը Լ. Հերալդէն առնելով ծանուցինք թէ, թէպէտ արքունի փողերանոցն աւարտած է 300,000 ոսկւոյ մէճիտիյէին արծաթ մանր դրամի վերածումն և շրջաբերութեան հանուած են անոնք, այսու հանդերձ մանր դրամի նուազութիւնը դարձեալ զգալի կը լինի մայրաքաղաքիս մէջ, վասն զի անոնց մեծ մասը գաւառները ղրկուած են։ Անգլօ-Ֆրանսական թերթը կը ծանուցանէ այժմ թէ փողերանոցի տնօրէն Սիւլէյման Սուտի էֆի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն իւր վերջին նստին մէջ որոշած է որ 300,000 ոսկւոյ նոր դրամար մ'եւս հինգ, երկու և մէկ ղրուշնոց արծաթ մանր դրամի վերածուի ի դիւրութիւն առեւտրոյ։ Սոյն որոշման տեղեկագիրը Բ. Դրան մատուցուեր է։

ՇԱԲԱԹ ԴԻՇԵՐՈՒՆ ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ

Այս շաբաթ դիշեր երկու մեծ հրդեհներ պատահեցան մայրաքաղաքիս երկու թաղերու մէջ։ Առաջինն և ամենէն սոսկալին էր Առնաւուտ գիւղի հրդեհն որ ժամ 3ին միջոցները ծագելով տեւեց դրեթէ մինչեւ առաւօտ և աւերակ դարձուց Վասիլոր այդ բազմամարդ արուարձանին մեծագոյն մասն։ Հրդեհն սկսաւ Պէօյիւք Այազմա թաղն, հանդուցեալ Թօմպալաք օղլու Միխալի կնոջ Մարգարիի տունէն, ուր կը բնակէր Եանքօ անուն յոյն մը։ Այդ կողմերն տուները փայտաշէն և խիտ լինելով հրդեհն անմիջապէս տարածուեցաւ եւ չորս ճիւղի բաժնուեցաւ։ Մէկը դէպի Այազմա Ճատտէսի թաղը, մէկը դէպի Ցունաց եկեղեցւոյ կողմն, միւսը ծովեզերեայ տանց կողմն և չորրորդը դէպի հրէից թաղը։ Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով այս արկածին, անմիջապէս թիկնապահներ և պաշտօնեայներ ղրկեց հրդեհին առաջքն առնուու համար, սակայն հակառակ անմիջական օգնութեանց, ջրհանկիր զօրաց վաշտերու և այլ ջրհանակրաց անձնուէր աշխատութեանց, նոյն պահուն փչող հիւսիսային հողմն սաստկութենէն անկարելի եղաւ հրդեհին առաջքն առնուլ և 450 տուն ու 250 խանութ հրոյ ճարակ եղան։

Հրդեհի վայրը կը գտնուէին՝ Մեծ-Եպարքոս Բեսմիլ փաշա, Սպարապետ Ալի Սաիպ փաշա, Ծովային Նախարար Հասան փաշա, Բաղաքապետ Մազհար փաշա, Պէշիքթաշի հրամանատար Հաճի Հասան փաշա, ջրանկիր զօրաց հրամանատար Զէխէնեի փաշա և այլ բազմաթիւ պաշտօնատարք։ Հրկիզեալ տանց մեծագոյն մասն Ցունաց կը պատկանէին՝ որոնցմէ հարիւրաւոր ընտանիքներ թշուառութեան մատնուած են այժմ։ Իսկ փոքր մաս մ'ալ Հայոց և Հրէից։ Այժմէն կարելի չէ ճշդել հրդեհէն պատճառած վնասի գումարն և ապահովագրական ընկերութեանց բաժինն այդ վնասուն մէջ։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ բազմաթիւ վրաններ ղրկուեցան յԱրնաւուտ գիւղ։ Նոյնպէս հաց և սննդեղէնք բաշխուեցան հրկիզելոց։ Հրդեհի միջոցին մարդու կորուստ չ'եղաւ, միայն տասն-ութամեայ իսլամ գաղթական մը ծխնելոյղի մը փլատակաց ներքեւ մնալով ծանրապէս վիրաւորեցաւ։

* * *

Երկրորդ հրդեհը ծագեցաւ նոյն գիշերը ժամ 7ին Պոլիս, Սուլթան Սէլիմի մերձակայ Զարշամպա-Փաղարը թաղն։ Հրդեհն սկսաւ Ցունաց հիւանդանոցի կարուածներէն Նպարավաճառի մը խանութի վերի յարկէն ուր կը բնակէր Եէնի Նէհիրլի Հասան էֆ. անուն անձ մը։ Այդ կողմերն եւս տուները փայտաշէն և խիտ լինելով հրդեհը տարածուեցաւ։ Վեհ. Սուլթանն անդ եւս պաշտօնեայներ ղրկեց հրդեհին առաջքն առնելու համար, սակայն հակառակ ամեն ջանից 10 տուն, 38 խանութ, 2 փուռ, 1 մետրէսէ և երկու սեղրէսէի 3 սենեակներն այրեցան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Ասենարքեան Լրագրէն քաղուած)

Վարուցանք ընդհանրապէս լաւ վիճակ մ'ունին Թուրքիոյ ամեն կողմն։ Ընդհանրական Արև. Բուսիլիի մէջ երկիւղ կ'ազդեն։ Ներածեալ մեծաքանակ և փոքրաքանակ ապրանաց վրայ կարեւոր գործ մը չ'եղաւ։ Վերջին շաբաթուան մէջ յիշատակելի դէպքերու իրողութիւնն է գաղթականներու գնոց յարաճուն բարձրացումն։ օրինակի համար խահուէի կենդինարն 2 ղրշ. եւս բարձրացաւ և շաբարինը՝ 4-5 ղրշ։ Արտածելի ապրանաց վրայ բնաւ գործ չը լինիր ընդհանրապէս։ իրաւ է թէ այնքան շատ ապրանք չը խնդրուիր, սակայն վաճառողք ալ բազմաթիւ չեն։

—Լոնտոնէն առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ չը դործուած մեռտիներու գները մեծապէս ընկեր են. ծարրաբարի (անդիմոն) ի մէջ այլոց տակառաչափն ութ անգլ. ոսկւոյ իջեր է, մինչ երեք տարի առաջ 16 ոսկի էր։

—Ամեն կողմէ կը դանդատին թէ նամակատունք ինչպէս նաև գրոչվաճառողք չեն ուզեր արծաթի դրամ ընդունիլ։ այլ մէջալիք ստակ կը պահանջեն որով անպատեհութիւնք կը ծագին և վճարողը կը հարկադրի բառորդ մէճիտն աւելով 10-20 փարայի գնաս կրել։ Զենք կրնար ըմբռնել թէ ի՞նչ պատճառ կայ ժողովուրդն այսպէս նեղելու։ երբ մանր դրամի պակասութիւն կար, արծաթի դրամ կը պահանջէին, իսկ այժմ՝ որ այս վերջինը բազմացած է, կը մերժեն ընդունիլ զայն։ պատրուակելով թէ փոքր գնաս մը յառաջ կուգայ փոխանակութենէն։ Զեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս ընթացքին վրայ որ եւս առաւել կը ջլատէ դորձերն որք արդէն բաղձալի վիճակ մը ունենալէ հեռի են։

—Վերջին մարտ ամսոյն մէջ օսմ. ծխախոտի Բէժիի վաճառմունք հասած են 115,000 ոսկւոյ, այսինքն նախորդ ամսէն 15,000 ոսկի աւելի։ Իսկ 1886 մարտի վաճառմանց գումարն էր 114,000 ոսկի։

—Քարա-Հիսարէն կը հեռագրեն թէ ցորենի գինն՝ որ քիլէն 20 ղրուշ անցած էր՝ վերջին անձրեւներուն պատճառաւ 15-16 ղրուշի իջեր է։

—Հեռագրական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ նամակատուն մը բացուեր է ի Բիւնան (Քարասիի Նահանգին մէջ) ուր շաբաթը մէկ թղթատար կը բանի և պարզ ու յանձնարարեալ նամակներ կընդունուին. շաբաթական սուրհանդակ մ'ալ հաստատուեր է ընդ մէջ Սելանիկի և Եէնիճէի, պարզ և յանձնարարեալ նամակաց և դրամատարներու համար. նոյնպէս նամակատուն մը հաստատուեր է ի Տրիւպանի (Եանեաի Նահանգ) որ պարզ և յանձնարարեալ նամակներ միայն կ'ընդունի։

—1885 օգոստ. 17ին յատուկ յօդուածով մը ուշադրութիւն կը հրաւիրենք այն դժուար կացութեան վրայ յոր մատնուած են մայրաքաղաքիս ակնագործք և ոսկերիչք, այն պահանջմանց պատճառաւ որոց ենթարկուած է իրենց արհեստն և որով անկարող կը լինին օտար մրցմանց դիմադրելու։ Ցետոյ, հաճութեամբ ծանուցինք թէ անուղղակի տրոց վարչութիւնն յօժարած էր իջեցունել այն ներքին մաքսատուրքն որ կառնուի ոսկերական նիւթերէ և արծաթեղէններէ, երբ օտար երկիրներ կը ղրկուին անոնք։ զայս ծանուցանելու առթիւ դիտել կուտայինք թէ մեծ բան մը չէր այս՝ տեղական ճարտարարուեստից մէկ կարեւոր ճիւղին պահպանման համար։ Կ'իմանանք այժմ թէ նորանոր միջոցներ ձեռք առնուելու վրայ են։ Տեղեկագիր մը մատուցուեր է Բ. Դրան, որով կ'առաջարկուի արծաթեղէններէ առնուած պռնգոյի տուրքը չորս փարայէն երեք փարայի իջեցուցանել։ բաց ասատ, մինչդեռ ցարդ մինչեւ 90 այր ունեցող արծաթները միայն պռնգոյ կ'ունենային, այսուհետեւ 70 և 80 այր ունեցող արծաթներուն ալ պռնգոյ պիտի զանուի։ Միւս կողմէ, կը հաղորդեն մեզ, թէ օտար Տէրութեանց պատուիրակաց հետ որոշեալ սակագնոց համաձայն, ոսկեղէն ծանրագին նիւթոց եւ դոհարեղէնաց ներմուծման տուրքն 100ին 4 պիտի զեղչուի։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ

Օրթագիւղի հայ բեռնակիրներէն Պողոս անուն պանդուխտ երիտասարդ մը դառն արկածի մը զոհ դնաց։ Այդ մարդ գիշերները պահակութիւն կ'ընէր գիւղին ծովեզերեայ տանց առիւ. Զատկին երկուշաբթի երեկոյին ըստ սովորութեան քարափին վրայ շրջած պահուն, ոտքը սահելով ծով ինկած և անայտ եղած էր։ յաջորդ առաւօտուն ընկերները մտահոգ լինելով Պողոսի բացակայութենէն, կ'երթան կը հարցունեն ծովեզերեայ տանց բնակիչներուն որք երեկք ալ տեղեկութիւն չունէին։ քարափին վրայ գտնուողը միայն կը գտնուէր։ անմիջապէս լուրդրք ծով կ'ինջուցուին և կը խուզարկեն ամեն կողմ, սակայն մարդու հետք մը չեն նշմարեր։ այսպէս կանցնին քանի մ'օրեր։ շաբաթ օրը Խաչիկ անուն հայ պատանի մը, որ քաջ լուղրդ է, փորձ մ'ալ ինք ընել կուզէ և ծովուն յատակը խուզարկելով կը գտնէ խեղճ բեռնակրին դիակը զոր ցամաք կը հանէ։ Ցետ օրինական քննութեանց, ուստից հաստատուեցաւ թէ Պողոս դիպուածաւ ծով իյնալով խեղդուած էր, մարմինը դիւղին եկեղեցին փոխադրուեցաւ, և երեկ կատարուեցաւ յուղարկաւորութիւնը։ Հանդուցեալին հայրենակիցք և ընկերները՝ խորապէս վշտացած՝ արտասուագին կը հետեւէին դագաղին։ խեղճ երիտասարդն հաղիւ երեսուն տարեկան կար, յաղթահասակ և դեղադէմ անձ մ'էր, ամուսնացեալ և չորս զաւակաց տէր, որք իւր երկիրը կը գտնուին։

—Շաբաթ օրը ժամ տասն ու կէսին Սիրքէճիէն Իւսկիւտար մեկնող կառաքարշ չոգենաւէն անցորդ մ'ինքզինքը ծով նետեց, սակայն նաւաստիք անմիջապէս օգնութեան փութալով յաջողեցան ազատել զայն։

—Այտրնի համանուն լրագիրը կը պատմէ թէ տասն-ութամեայ Սդրադի անուն յոյն պատանի մը բերին մէկ ատրճանակի հարուած մը պարպելով ինքզինքն սպաններ է։ Սդրադի անձնասպանութեան խորհուրդն յղացեր և ի գործ դրեր է նամակ մ'ստանալով իւր հօրմէն որ Դուշ-Ատասը կը բնակի։

—Կէմէլ իկէն Լ. Հերալդի ուղղեալ նամակ մը կը պատմէ հետեւեալ գողութեան դէպքն որ տեղի ունեցեր է քաղաքէն երեք քառորդ ժամ հեռաւորութեամբ Քուսուլա գիւղին մէջ։ Անցեալ շաբաթ, կէս գիշերուան մօտ, հինգ չարագործք՝ կարապետ անուն երկաթագործի մը տունը մտնելով, սպառնացեր են սպաննել զնա եթէ անմիջապէս իրենց չյանձնէ իւր ունեցած բոլոր դրամը։ Կարապետ՝ բուռն ընդդիմութենէ մը յետոյ, որոյ միջոցին ծանրապէս կը վիրաւորի գլխէն, կը յաջողի դուրս փախչիլ, օգնութիւն աղաղակելով։ յանցաւոր չարագործք կնոջը վրայ կը յարձակին և կերպ կերպ տանջանաց կ'ենթարկեն զայն։ խեղճ կնոջ աղիքներ, սոսկմամբ լի և ուզելով ազատել իւր մայրը, արկղիկ մը կը բերէ ուր կը գտնուէր երեսնց ամբողջ հարստութիւնը, 20-26 ոսկի։ Աւազակք այդ դրամն առնելով, խոյս կուտան և ոստիկանութիւնը տակաւին զանոնք փնտռելու վրայ է։ Լ. Հերալդի թղթակիցը կը յարէ թէ այս կարգի չարագործութիւնք ընդհանրապէս գաղթականաց կամ դիւղացւոց կողմէ ի գործ կը դրուին։

—Բերայի ոստիկանութիւնը շաբաթ օրը ժամ կին ձիհանկիր թաղը սալայատակին վրայ պառկած մարդ մը գտաւ և ոստիկանատուն փոխադրեց ուր կատարուած քննութիւնք հաստատեցին թէ այդ մարդ, որոյ անունն է Մէհմէտ էֆէնտի, ինքզինքը թունաւորած էր։ Մէհմէտ էֆ. թաղապետութեան հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ ուր քիչ յետոյ մեռաւ։ Վրան խուզարկուելով գիր մը գտնուեցաւ իւր աներձագին ուղղեալ, որով կը յայտնէր թէ անձնասպանութեան կը դիմէ իւր կնոջ և աներձագին հետ ունեցած դժտութեան պատճառաւ։

ՓԻԼԻՊԷԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փիլիպէն ապրիլ 6 թուականաւ կը գրեն առ Մանչեստր։

Պուլկար խնամակալք՝ Պ. Պ. Սդամպուլոֆ և Մոդքուրոֆ տակաւին բաղաքս կը գտնուին։ Կիւրակէ առաւօտ հանդիսական կառքերով պուլկարական մայր եկեղեցին գնացին, զատկական պատարագին ներկայ գտնուելու։ Տեղական-դնդապետ Մոդքուրոֆ զինուորական համազգեստ կը կրէր։ Ժողովուրդը շատ զարմացաւ մանաւանդ նոր ոստիկ գալբակին վրայ նշմարելով դարդմանակ մը։ Պ. Սդամպուլոֆ իւր պաշտօնակցի ձախ կողմը բազմած էր։ Վեց հեծեալ ոստիկանք կ'ընթանային ձիերու քովէն և տասն ուրիշ հեծելազօրք կը շրջապատէին կառքը։ Ցաւարտ կրօնական արարողութեան, Պ. Պ. Մոդքուրոֆ և Սդամպուլոֆ քաղաքային ու զինուորական իշխանութեանց այցելութիւններն ընդունեցին։ Քաղաքապետ Պ. Տիմիդրոֆ զատկական վեց խոշոր հաց ղրկեց, ռուսական կերպով պատրաստուած, և սեղանի հրաւիրեց զանոնք։ Այս երեկոյ ի պատիւ անոնց զինուորական քլիւպին մէջ սեղան մը կը տրուի, որուն հրաւիրեալ են 70 անձինք։ Վաղն եւս հացկերոյթ մը կուտայ անգլ. ընդհ. հիւպատոս Ճոնս հարիւրապետն եւ երեկոյին մեծ պարահանդէս մը պիտի տրուի զինուորական քլիւպին մէջ։ Վերջերս հաղարապետութեան աստիճանի բարձրացող 32 սպայից վերն Արեւ. Բումէլիի զօրաբանակաց կը պատկանին։

Պուլկար կին մը այս օրերս խընդրագիր մը մատոյց հիւպատոսաց որով արդարութիւն կը պահանջէ ընդդէմ սպանչաց իւր ամուսնոյն որ Բէրուզիձայի մէջ սպաննուած էր։ Հաւանական է որ գոհացում տրուի այդ կնոջ, վասն զի Խնամակալութեան ոստիկանք սպաննած են իւր ամուսինը։

Պ. Սդամպուլոֆ գոհացուցիչ լուրեր ստացած է Պ. Նաչէվիչէ, թէ բանակցութիւնք գոհացուցիչ վիճակի մէջ են, գէթ խնամակալք այսպէս հաւաստած են ճոնս հարիւրապետին։

ՄԱԼԻՑԷՆ ԵՒ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ

Կաշէդ Լէժտօֆի երկրորդ թուոյն մէջ, որ հրատարակուեցաւ այս առաւօտ, կը գտնենք հետեւեալ տեղեկութիւնը։

«Երմտական Նախարարութիւնն Օսմ. կայս. Պանքային յանձնած էր 600,000 ոսկւոյ փոխանակագիր՝ ներկայ տարւոյ ոչնարի տրոց (ամսոյ) միջոցաւ վճարելի։ Արդ, կ'իմանանք թէ Մալիցէին և Պանքային միջև գոյացած համաձայնութեան մը վրայ, այդ փոխանակագիրը ետ առնուելով, վերոյիշեալ պարտուց կարգադրութիւնն յառաջիկայ տարուան թողուեր է, միւնոյն պայմաններով։ Ներկայ տարւոյ ամսոյի տրոց մէկ մասն յատկացուեցաւ Մաւզերի հրացանաց պատրաստութեան համար պահանջուած գումարին վճարման, որ 350,000 ոսկւոյ կը հասնի։ Իսկ մնացեալը ռուս հպատակաց վնասուց յատուցման պիտի յատկացուի, կ'ըսեն։»

Վեհ. Սուլթանին արտօնութեամբ, տասն-ութ զբօսաշրջիկ ամերիկացի ուղեւորը շաբաթ օրը Թօփ Դաքուի պալատն հնութիւնները և Տօլմա Պաղչէի ու Պէյլէրպէյի պալատներն այցելեցին, առաջնորդութեամբ Հիճազի կուսակալ Սաֆվէթի փաշայի որդւոյն՝ կայս. Թիկնապահ Էսատ պէյի։

—Սպարապետի դրան առողջապահական վարչութեան պաշտօնեաներէն Մերիլլիվա Սիֆիրաքի փաշա, որ երրորդ զօրաբանակի հիւանդանոցները քննելու պաշտօնով Մանասդրը կը գտնուէր, իւր պաշտօնն աւարտած լինելով մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Հնդիկ իշխան Մահարաժ Սըր Բէրդապ Սինկ ուրբաթ օրը Սէլամլըքի հանդիսին ներկայ գտնուելէ յետոյ, իրիկուան կողմ պտոյտ մ'ըրաւ Բէյազիտի կողմն, Այա Սոֆիայի մզկիթն այցելեց եւ շաբաթ օրը վառնայի չոգենաւով մեկնեցաւ Լոնտոն ուղեւորելու համար։ Կ'ըսուի թէ իշխանը մայրաքաղաքս գտնուած միջոցին 40, հազար անգլ. ոսկւոյ գոհարեղէններ կորուսեր է որք Ցօմպէյի մօտերն ընկղմեալ անգլիական չոգենաւու մը մէջ կը գտնուէին։

—Ոչ-մահմետական վարժարանաց քննիչ Քոսդանդինիսի փաշա արձակուելով իւր պաշտօնէն, անոր յաջորդ կարգուեցաւ Ապտուլլահ Հաշիպ էֆ., նախորդ դատական քննիչ Արշիպեղագոսի կղզեաց։

—Կրթական նախարարութեան գործակալք չորեքշաբթի օրը Բէրշէմպէ-Բազարի կողմն Իզմիրլեան անուն հայու մը տպարանը կոխելով, գրաւեցին կարգ մը թուրքերէն հրատարակութիւններ որք կը վերաբերին չիրնէրու աղանդին. այդ տպագրութիւնը գաղտնի տեղի կ'ունենայիր. տպարանը կնքոյ ներքեւ առնուեցաւ։

(Լ. Հերալդ)

—Պաղտատէն առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Տիգրիս գետն յորդելով վերջին շաբաթներս, բաղում վնաս պատճառեր է շրջակայ բնակչաց։

—Հաֆէզ կիժանայ թէ Տրապիզոնի կուսակալը բողոք բարձած է առ Դատական Նախարարութիւնն՝ կիւմիւշխանէի ընդհանուր դատախազի օգնական Մկրտիչ էֆէնտիի պաշտօնավարութեան դէմ։ Դատական ժողովն այժմ սոյն խնդրոյն քննութեամբ կ'զբաղի։

—Անդլիաի Առեւտրական դատարանին նախագահ անուանած է տեղացի Անաստասաքի Բանտէլիտի էֆէնտի։

—Կ. Պոլիս եկող օտարազգիներէ առնուելիք օգտագործի տուրքը պիտի յատկացուի մայրաքաղաքիս մաքրութեան եւ առողջապահական միջոցներու համար հարկ եղած ծախսից։

—Բէյթի ընդհ. տնօրէն Պ. Օպուանօ շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով ժամու մը չափ տեսակցեցաւ Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

—Հայէպի ռուսական հիւպատոս Պ. Թօնիանոֆ շաբաթ օրը մայրաքաղաքս եկաւ արձակուրդով։

—Սիւէզի հիւպատոս անուանեցաւ Պ. Լայոս որոյ պաշտօնը վարեցաւ Բ. Դրան կողմէ։

—Խտալական դեսպանուհին նախընթաց օր իւր առաջին այցելութիւնը տուաւ դեսպանուհեաց։ Պառոն Պլանի կողմէ օսմ. Նախարարաց և պետական բարձրատիճան պաշտօնատարաց լինելիք ընդունելութիւնն յառաջիկայ հինգշաբթին թողուած է։

—Նախընթաց օր իրենց պաշտօնատեղիներն ուղեւորեցան Նիկոմիդիոյ կառավարիչ Սէլիմ Սբրի փաշա և Ճանիկի կառավարիչ Թէվֆիկ փաշա։

—Անցեալ հինգշաբթի օր Այնօրզի մէջ երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է առանց ոեւէ վնաս պատճառելու։

—Ֆրանսական Վէրսայի մարտանաւն ամսոյս 8ին Իզմիրի նաւահանգիստն մեկներ է ի Պիրէն ուստից Թուլոն պիտի ուղեւորի մէկ ահեղն։

—Երէկ, մայրաքաղաքիս գանազան թաղերէն մեծ բազմութիւն դիմած էր Թէվֆիգ Պաշի թատրոնի սրահը, դիտելու համար Նկարահանդէսն։ սակայն գրեթէ ոչ-ուրդ տեղի չունեցաւ և վճառումնք չեղան, վասն զի այն բարձրատիճան անձինք որք դիմաւորեալ ներկայ կը գտնուին ոչ-ուրդն, բացակայ էին երէկ։

—Կայս. կառավարութիւնը պաշտօնապէս ծանուցած է Պ. Տանտի դրամատարդ խումբին, թէ ասիական երկաթուղեաց շինութեան համար իւր պահանջած գծերու լայնութիւնը պէտք է 1 մէտր 44 սանտիմէտր լինի, հետեւաբար և բանակցութիւնք այդ հիման վրայ պէտք է կատարուին։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ստացած հեռագիրներուս նայելով, Համբուրգի Լոնդրէին ապրիլ 21ի և 22ի վիճակահանութեանց մէջ իմ ծախած հետեւեալ թիւերս շահած են.

Թիւ-	տարբ.
17,303	5000
13,444	3000
21,130	3000
22,183	1000

Այս տոմսեր, որք իմ դրամատան կընիքը կը կրեն, ինձ բերուելնուն պէս կը տանան շահուած գումարը։

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՒ

Կալաթա, Գոմիսիոն խան, թիւ 18։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՄԻՀՐԱՆ ԱԲԻԿԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Սոյն գիրք՝ որ հեղինակին գործերէն թրքատառ կիւլստանթէին հայերէն արտասանութիւն է, կը պարունակէ «Ինէ-խանպէրներ, ֆոֆէվէլէներ, ֆէզբրդներ, արշաֆներ և այլ խիստ պիտանի գրուածներ։ գին 3 1/2 զրուշ։

ԼԷԴՈՒԻՑԻ ԱՍՍԱՐ

ՄԱՍ Ա. ԵՒ Բ.

Կը պարունակէ պատմական, նկարագրական հատուածներ, փոքրիկ ոտանաւորներ, առակներ, այլ եւ այլ նամակներ, գին 60 փարա։

ԻՔՍԻՐԻ ԷԼԻՖՊԱՅ ՕՍՄԱՆ

Տէր Գ.

Խիստ գիւրասոյց Քերական մ'է, որոյ կէսը տպագիր, իսկ միւս կէսը նորա ձեռագիրն է։ գին 1 դահեկան։

Մ—օրն. Հեղինակին բոլոր գրքերուն գին չեն հարիւրին 20 է։

Ա. Զ Դ

Ի Վենետիկ վախճանեալ Լուսի Տամէրի ամեն աշակերտք հրաւիրեալ են յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ներկայ գտնուիլ ի վերին սրահ Բարատօրոյի ըստ տաճկական երեկոյեան ժամը 10-11 ին։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԶԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՖՐԱՆՍՈ-ԳԵՐՄԱՆ ՆՈՐ ԽՆԴԻՐ

Բարիզ, 23 ապրիլ

Ռէքթոպէ ֆո-նէնդ կը ծանուցանէ թէ Պիզմարք իշխանն հեռագիր մ'ուղղելով արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆլուրէնսի, կ'ընդունի որ եթէ Պ. Շնէպլէ Ֆրանսական հողին վրայ ձերբակալուած էր, միջազգային օրինաց սկզբունք կը պահանջեն նորա անմիջական արձակումը։

Բարիզ, 23 ապրիլ

Գերմանիոյ գործակատարը ծանոյց այսառաւօտ Պ. Ֆլուրէսի թէ Բանեի վիճակին վրայ գերման կառավարութեան հրամայած քննութիւնը տակաւին աւարտած չէ. բողոքեց թէ իւր կառավարութիւնը բնաւ մտքէն անցուցած չէ գրգռել զՖրանսա և փափաք յայտնեց ունենալը Ֆրանսական կառավարութեան ըրած քննութեան թուղթերը։

Այդ թուղթերն երեկոյին Պերլին ղրկուեցան։

Այս խնդրոյ վրայ տպաւորութիւնք լաւագոյն են այժմ։

Պերլին, 24 ապրիլ

Պիզմարք իշխանը վերստին հաստատեց թէ Պ. Շնէպլէ պիտի արձակուի, եթէ հաստատուի որ Ֆրանսական հողին վրայ ձերբակալուած է։

Բարիզ, 24 ապրիլ

Մէջէ առնուած տեղեկութիւնք յոյս կը յայտնեն որ Պ. Շնէպլէ ընդհանուր արձակուի։

Հռոմ, 26 ապրիլ

Կ. Պոլսոյ պապական նուիրակ Տ. Բոնդէլլի Բարիզի նուիրակ անուանեցաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 13 ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

Ց ամիս Լոնտոնի վրայ (պանքայի)	.....	111 5/8
3 » » » (վճռելիին)	.....	111 1/4
3 Բարիզի » (պանքայի)	.....	22 70
3 » » » (վճռելիին)	.....	22 77 1/2

Օսմանեան Քօնսոլիտ

| | | Դահեկան

Այս առաւօտ	39 10
Կէս օր	39 10

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն 1858)	Սերի	23 20
» 1862)		
» 1860)		
» 1863)	»	14
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	»	0 15 8
» 1873)		

ԻՆՍՓԻՏԻ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	85 10
Այս առաւօտ բացուեցաւ	84 10
Կէս օրին	84 10

ԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒՆ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անդ. լ.	4 2
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	6 28
Պանք տը Գոնս	» »	5 10
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	3 30
Թրամուէյ	» »	297 1/2
Ռուժէլի երկաթուղի	Ֆր.	33
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բանքնէթուղթ Լաբրիսմի	»	76

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 23 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 14 երկոյ

Անդլ. բանսարկած		102 7/16
Օսմ. »	Սերի Դ. բացուեցաւ	13 7/16
» »	» գոցուեցաւ	13 1/2
» »	» Ա.	22 1/2
» »	» Բ.	13 5/8
» »	» Գ.	13 5/8
Օթոման 1871		73
Փոխառութիւն 1877		85
Պանք Օթոման		10 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873		95 1/8
Եգիպտական միացեալ (ինսիֆիթ)		75 3/4
» առանձին (բրիվիլէժիթ)		96
Տայրա Նանիէ		71 5/8
Տօմնիալ (փոխառ. Լոշլտ)		96 1/4
Հուսկաբար պարտութիւն 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		— —

Վիէննա, 23 Ապրիլ, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 50
Օսմանեան երկաթուղի	16 20

Բարիզ, 23 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %		109 25
» » 3 %		80 5
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սերի Դ. բացուեցաւ		13 60
» » » գոցուեցաւ		13 65
» » » Բ.		— —
» » » Գ.		13 65
Օսմանեան երկաթուղի		31 75
» Իժիթի բանքնոթուղթ		— —
Պանք Օթոման		508 75
Դրեսի Լիոնէ		546 25
» Ֆոնսիէ		1355
Բանքնոտոս Լիոնի		1252 50
Սուէզի ջրանցք		2020
Ռուսական 5 % 1877 ի		100 3/8
Իտալական Ռանթ		97 70
Եգիպտական միացեալ		384 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)		64 1/2
Բրիօրիթէ թիւրք		342 50
5 % Հելլենական		323 75
Զէք Լոնտոյի վրայ		25 28

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 23 Ապրիլ, ժ. 10 է. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քօնսոլիտէ	13 77 1/2
Եգիպտական	384 37 1/2

ՎԻԻՊԱԿ. Շաբաթ առաւ Տեղագրական յօդուածի Գ. սիւնակի 49ԴՐ տողի մէջ «վերջին գիւղի» բառերու տեղ պէտք է լինի «առաջին գիւղի»։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՎԱՆ, 17 Մարտ

Քաղաքիս հարաւային-արեւմտեան կողմն, իբր 10 ժամ հեռաւորութեամբ, Գաւաշի գաւառակին մէջ կը գտնուի Նարեկայ հռչակաւոր վանքն, ուր վանահայր եղած է Ս. Գրիգոր Նարեկացին, որոյ մարմինն ամփոփուած է նոյն վանքի տաճարին արեւելեան կողմն, ուր ուխտի կը գնան ամէն տարի հազարաւոր ուխտաւորներ։ Նարեկայ վանքըն հաղիւ մի ժամ հեռաւորութիւն ունի Աղթամարայ դրսի մէջն, որ կը կոչուի Ախտամէտ և հակառակ իւր այնչափ մերձաւորութեան, տարիներէ ի վեր Աղթամարայ թեմ լինելէ դադրած, առանձին վանահայրներով կը կառավարուի, մերթ ուղղակի Կ. Պոլսոյ և մերթ Վանայ Առաջնորդարանի իրաւասութեան ներքև։ Սոյն վանքին թեմօրայքն են Նարեկ, որոյ մէջ կը գտնուի վանքն և շրջակայ 2-3 գիւղեր։ 1883ին, վանահայր Յովսէփ վարդապետի վախճանէն յետոյ, որ երկար տարիներ վարեց Նարեկայ վանահայրութիւնը, կախեալ գալով ուղղակի Պատրիարքարանէն, Աղթամարայ Ամեն. Տ. Խաչատուր կաթողիկոսն իրաւասութեան խնդիր մը յարոյց և ուզեց ինքը նշանակել յայսրդ վանահայրը. սակայն Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ մերժելով կաթողիկոսի առարկութիւնները, վանահայր կարգեց, ուղղակի Վանայ իրաւասութեան ներքև, զԳեր. Յակոբ եպիսկոպոս Խիրանցի։ Ահա ուստի յառաջ եկաւ Խաչատուր կաթողիկոսի սաստիկ ատելութիւնն ընդդէմ Յակոբ Սրբազանի, մինչ իսկ զն. Սրբազանութիւն մասնակից համարելով Աղթամարայ ծանուցեալ գողութեան, բանտարկել տալով զայն և հոգեպէս ու մարմնապէս չարչարելով ծերունի եպիսկոպոսն։

Երբ Յակոբ Սրբազան դատարաններու առաջ քաշուեցաւ, Վանայ Գաւառ. Վարչութիւնը նմա յայսրդ նշանակեց Տ. Սարգիսեան Աբժ. Արխատակէս վարդապետն, որ վարեց իւր պաշտօնը մինչեւ ներկայ տարւոյ սկիզբը։ Իբր երեք ամիս առաջ, երբ Արխատակէս վարդապետ վանքէն բացակայ լինելով Վան կը գտնուէր, մի օր յանկարծ Խաչատուր կաթողիկոս Նարեկ կ'երթայ, կը գրաւէ, վանահայրը կը նշանակէ և Վանայ Առաջնորդարանին կ'իմացնէ կապոյտ էրոդ-ԷԼԷՆը թուելով վանքին վրայ իւր տիրապետական իրաւունքներն։ Այն օրէն Տ. Խաչատուր կաթողիկոս հաստատեալ կը մնայ ի Նարեկ, ուր ամբարեալ 400 չափէն աւելի ցորենն և քանի մը դէզ խոտերը ծախելու աճապարած է, թերեւս գողցուցած դրամին տեղ դնելու համար։

Իսկ Վանայ Առաջնորդարանի բողոքները կը մնան անպատասխան. Պատրիարքարանը չը լսել կը ձեւացնէ, իսկ կաթողիկոսն ևս քան զևս կը շեշտէ «կատարեալ իրողութեան» նշանակութիւնը։ Նախկին վանահայր Արիստակէս վարդապետն ալ Վարագի վանքը նշանած, կ'սպասէ Ազգ. Պատրիարքարանի տնօրինութեան։

—Քաղաքիս Հայոց մասին գոյացեալ անտեղի կասկածներէն ծագած ցաւալի իրողութիւնք վերջ չգտան տակաւին։ Ահա նոր աքսոր մ'ալ։ Երէկ ձերբակալեցաւ Մարտիրոս Աճէմեան անուն երիտասարդ մը և Կ. Պոլսէն հասած հեռագրական հրամանի մը համաձայն, ազդարարուեցաւ իրեն պատրաստ լինել երկու օրէն Կ. Պոլիս մեկնելու համար. պատճառը.—յայտնի չէ։

Թիֆլիզ երիտասարդն իբր երկու տարի առաջ, ի Թիֆլիզ Մշոյ ցրուիչ էր։ Երբ Մշոյն դադարեցաւ, Աճէմեան վերադարձաւ հայրենիքը՝ Վան և սկըսաւ Մոսքուայի տպագրոյի վրայ գործ ընել. անցեալ գարնան ապրանք դնելու համար գնաց Թիֆլիզ և քանի մը ամսէն վերադարձաւ. իբր չորս ամիս առաջ ոստիկանութիւնն յանկարծ խուզարկեց նորա տունն և գրաւեց պարզ հրացան մը և գրեանքն, ինքը բանտարկեցաւ և գրքերը քննուեցան. 20 օր ոստիկանութեան բանտը մնալէ յետոյ, ոստիկանութիւնը տեղեկագիր մը շինելով չորս կտոր գրքերու հետ յանձնեց պատժական ատենին. Աճէմեան երկու ամիս ալ մնաց կեդր. բանտն և Համիտ փաշայի մահուանէն յետոյ պատժական ատենի առաջն հանուեցաւ ի դատավարութիւն. վկայներ չը կային, ոստիկանութիւնն ամբաստանած էր օտար երկրի մէջ տպուած ՀԱՍԱԿԱՐ գրքեր Վան մտցնելուն համար. պատժական ատեանը դատապարտեց զայն 8 օր բանտարկութեան և 150 ՂՐՇ տուգանքի և որովհետեւ 3 ամսէ ի վեր բանտ կը մնար, արձակուեցաւ իբր 3 շաբաթ առաջ։ Կը կարծուի թէ հանգուցեալ կուսակալը նորա մասին աննպաստ տեղեկութիւններ տրուած լինելով ներքին գործոց Նախարարութեան, նորա հեռացուցման հրաման տրուեցաւ։ Կը յուսանք թէ նորընտիր կուսակալ Վեսմ. Խալիլ փաշա, որոյ Կ. Պոլսէ մեկնած լինելը ծանուցուած է, տեղեկանալով Հայոց մասին եղած կասկածանաց անտեղութեան, այս կարգի ցաւալի իրողութիւնք վերջ կը գտնեն։ Աճէմեան կը մեկնի վաղն առաւօտ ընդ հսկողութեամբ։

—Քաղ. ժողովն իւր վերջին նիստին մէջ ընտրեց Ցնտեսական Խորհուրդ մը հետեւեալ Մեծ. անձերէ. Կարապետ էֆ. Մանուկեան՝ Ատենապետ, Յովհաննէս էֆ. Սանթուրճեան՝ Ատենադպիր, Փանոս էֆ. Դափամաճեան՝ Գանձապետ, Վարդան էֆ. Գուլումճըպաշեան և Սահակ էֆ. Սապոնճեան՝ անդամ։

—Գեր. Ալէքսանդեան Սրբազան հրաւէր ղրկած էր շրջակայ վանքերու վանահարց և միաբանից Մեծ պահոց առթիւ քարոզ խօսելու քաղաքի եկեղեցիները։ Զայս հրաւէր ընդունեց միայն Կոտց-անապատի վանահայր եւ քաղաքիս նախորդ առաժամայ Տեղապահ Գեր. Յովհ. վրդ. Մատթէոսեան։

ՍՈՒՏ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ՏՂԱՅՈՅ

ԴԱՏԱՐԱՆԱՑ ԱՌՋԵՒ

Արէ-Եւի մէջ գրած էի անգամ մը, հոգեբանական տեսակէտով, տղայոց ոմանց ստախօսութեան վրայ։ Փարիզի բժշկական Ակադէմիոյ ապրիլ 12 ի նստին մէջ, յիմարութեանց մասնագէտ Տօքթ. Մօթէ նշանաւոր դիտողութիւն մը կարդաց տղու մը սուտ վկայութեան վրայ, որ պատճառ է դատաստանի մը առջեւ ոճրագործութեան մը մանրամասնութիւնները, իբրեւ թէ ախանոնս վկայ եղած լինէր։ Այդ տղայն անչափ միամտօրէն խօսած, այնչափ անկեղծօրէն պարզած է իրողութիւնքն, որ մարդ կ'տպտպուի վստահելու, հաւատալու նորա ըսածներուն, այնչափ հետաքրքրաշարժ է նորա ստախօսութիւնը։ Ունկնդիրը լսելով զնա, կը յուզուին հետզհետէ, կը զայրանան եւ կ'արգահատին, ներշնչելով խիզձական արկածի մը պատմութենէն։

Լաստէկ կը պատմէր որ, օր մը ծանր գործի մը մէջ մնած էր։ Շապկի վաճառական մը հարցաքննիչ դատաւորի մը կողմէ ի դատ կը կոչուի տասնամեայ տղայ մը բանարարելու յանցանքով։ Մարդը պայրային կը բողոքէ. կը հաստատէ որ, իւր վաճառատեղին կը գտնուէր այն պահուն՝ յորում կ'ամբաստանուի կատարած լինել դայդ ոճիրն։ Աւասիկ ինչպէս ծնունդ առած էր այդ առասպելը։ տղայն գալոց երթալու տեղ ասդին անդին պտտած էր և տուն վերադարձած էր սովորական ժամէն շատ եաքը։ տուն գալուն, մայրն անհանգստութեամբ կը հարցնէ թէ ո՞ւստի կուգայ։ տղայն կը կակազէ։ մայրն հարցումներով կը նեղէ մանուկը։ կ'երեւակայէ թէ բանարարման մը զոհ եղած կրնայ ըլլալ։ և չգիտցուիր ինչ պատճառաւ այդ ուղղութեամբ կը հարցաքննէ շարունակ. և առանց տղուն գիտութեան, պատասխաններ կը պատրաստէ նոյն ուղղութեամբ. հայրը տուն գալուն, ի ներկայութեան մանկան կը պատմէ առասպելը նոյնպէս ոպպէս յերեւրած էր Մանուկը կ'ըմբռնէ զայն, կը սերտէ և երբ կը հարցնեն թէ պիտի ճանչնայ այն տունը ուր տարած էր զնա ոճրագործ պարոնը, վերոյիշեալ վաճառականին տունը կը ցուցնէ, և պատմութիւնն այսպէս կատարելագործուելով կ'ընդունուի մինչեւ այն օր՝ յորում կարելի եղած է վերջին գողոցականին փախուստը վերահաստատել և յանչնչ վերածել առասպել մը՝ որոյ հետեւանք կրնար շատ ծանր լինել։

Տօքթ. Մօթէ իւր կողմէն կը պատմէ հետեւեալ չորս իրողութիւնները՝ զորս քիչ ժամանակի մէջ տեսնելու առիթն ունեցած է։

1883 նոյեմբեր 19 ին, 7 տարեկան փոքրիկ մանչ մը իւր մօրը տունը չը դառնար. եւ իրիկունը, կը գտնուի ի Պանդուր. երկու դէտ Սէն գետէն հանած էին զնա այն պահուն՝ ուր պիտի խեղդուէր։ Պատմեց որ առաւօտուն, փողոցին մէջ, մարդ մը՝ որոյ նկարագրութիւնը կ'ընէ, հագուստը և վարմունքը մանրամասնօրէն կը պատմէ, բռնած էր զինք և տարած էր բռնի. երկար ատեն քալելէ ետքը, ջուրին եղերքն հասած էին, և առանց բան մը ըսելու, մարդը գետ նետած էր զնա ուշն։

Մանուկն այնպէս ճշդիւ նշանակած էր մարդն որ դիւրաւ գտնուեցաւ։ Այս մարդ՝ որ տղուն բնակարանին քով հաստատուած էր եւ շրջող (ambulant) անդամանական նկարահանդէսի մը պաշտօնեայ էր, թէեւ ուժգին ըողոքեց, բայց բանտարկուեցաւ։ Ապացուցուց թէ ինք ուրիշ տեղ գտնուած էր այն օր՝ յորում կ'ամբաստանուի ոճիր գործած լինիլ։ Յայնժամ պաշտօն տրուեցաւ ինձ իմանել զմանուկն Ալբէռ Մօրէն։

Տեղեկացայ մօրմէն թէ երկար առեւտիւ մը ետքը այս տղայն ազէկ քուն չունէր, գըրեթէ ամէն գիշեր անկողնոյն մէջ կը միզէր Ասկէ զատ, այն միջավայրն՝ յորում կ'ապրէր տղայն, նորա երեւակայութեան վրայ կ'ազդէր և նորա մտքին մէջ հրաշքի գաղափարներ կը ծնուցանէր։ Նորա մայրը լրագրի վաճառական լինելով, յաճախակի կը լսէր լրագրաց այլ և այլքին մէջ պետեղուած յանցանչ պատմութիւններ. յաճախակի աչքին առջեւ ունէր պատկերներ որք զարհուրելի տեսարաններ կը ներկայացնէին ևն։ Այդ միջոցներն էր որ իւր թաղին մէջ հաստատուեցաւ անդամանական նկարահանդէս մը. մեղրամոմի պատկերներուն առջեւ որք կը դիտէին զնա, մարդ մը կը շարժի, կը խօսի, և, զարմանալի զուգադիպութեամբ մը, տղայն կը լսէ այս մարդը որ կը խօսի ամբոխին. «Մտէք, պիտի տեսնէք Մօրէնի գլուխը, որ սպաննուած է տիկին Ս. Հ... էն։» Մնացածը իրեն հոգ չէ. բայց Մօրէն կը խորհի թէ իրաւ այս մարդուն ցուցնելիք գլուխը իրե՞նն է։

Աւասիկ բարոյական հարուածը. Մօրէն ապշուած է. ասոր ետեւէն կուգան երկուանք և դիւահարում. երկիւղալի երազներ տեսնել կը սկսի, որոնք արթնանալէն ետքն ալ կը յարատեւեն։ Սպառնացող վըտանգէ մը վախնալ կը սկսի. և օր մը դիպուածով տեսնել կը կարծէ այս մարդն որուն առջեւէն վազելով կը փախչի. գետին եզերքը կը հասնի. կ'երեւի թէ այս մինչեւ աչքը կը մթնայ, առջեւը բան չտեսներ և գետը կ'ինայ։

Այս ամենուն տակը ի՞նչ կայ։ Մտաւորական հետաքրքրաշարժ վիճակ մը, ուսումնասիրելու արժանի, մանկան մը՝ որ օրուան մէկը, ինչպէս որ քնաշրջութեան մէջ ալ կ'ելլայ, տեսակ մը ինքնաարժութեամբ կը գործադրէ իւր ահարկու անուրջներէ մին։ Իւր խանդարեալ միտքը ճիշդ արկածի մը նիւթ կը հնարէ որուն ճշմարտութեան հաւատք ընծայուած է, եւ որ ոչ այլ ինչ է բայց եթէ ինքնաարդրում (auto-suggestion) մը։

Տօքթ. Մօթէի երկրորդ դէպքն է երիտասարդ բանտարկեալ մը պատմութիւնն, ըստ որում մարդ մը գիշերայն իւր խուցը մտեր եւ պաղչա չօշափումներ ըներ է։ Այս բանին պատճառը շուտ հասկացուեցաւ. երիտասարդին նստոյ տեղին ոլորտի որդեր ըլլալով կը քերուէր եւ ցաւալու ըսուած բանը առաջ եկած էր. քունը կը խանդարուէր երբ ներով՝ որոց ազդեցութեամբ քերուելու զգացումը չօշափման զգացումի կը փոխուէր. եւ նորա երիտասարդական երեւակայութեան մէջ՝ որ գործարան կեանքով խանդարուած էր, շինուեցաւ պատմութիւնը, կէսը՝ գիշերային սարսափներէ, կէսը՝ պաղչու խօսակցութիւններէ, եւ զրուցուեցաւ անկեղծ համոզման մը երեւոյթներով։

Երրորդ դէպքը՝ զոր Պ. Մօթէ կը պատմէ, տասնեօթամեայ տղու մը դէպքն է, որ ամբաստանուեցաւ իբրեւ թէ իւր փոքրիկ ընկերներէ մին ջուրը նետած ըլլար։ Երբ հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ տարուեցաւ, խոստովանեցաւ եւ ուրացաւ փոխ ի փոխ։ Եթէ որ և է կերպով մը հարցաքննուէր, սերտուած դաս մը կը պատմէր. եթէ մեղմութեամբ խօսուէր, առաջի ըսածին հակառակը կը խօսէր։ Նորա մտքին մէջ խառնափնդոր կուտակուած էին ճշմարտութիւնք եւ ստութիւնք, որ բաւական կը դժուարացնէին խնդրոյն լուծումը։ Անհետացեալ տղուն վերադարձը, բարեբաղդաբար, պարզեց ամէն բան։

Տօքթ. Մօթէ կը խրատէ զգուշանալ տղայոց սոյնօրինակ ստախօսութիւններէն։ ասոր հակառակը եղաւ ի Հունգարիա, քանի մը տարիներ առաջ։ Մատղաշ օրիորդ մը անհետացաւ եւ ոչ ոք գիտէր նորա ինչ ըլլալը։ Երկու ամիս ետքը գիւղ մը գտնուեցաւ որուն համար ոմանք ըսին թէ կորուսեալ աղջիկն է, այլք հակառակը պնդեցին. սակայն այս առթիւ կրօնական կիրք գրգռուեցան, և բողոքականք ու հռոմէականք հրեաներն ամբաստանեցին իբրեւ թէ նորատի ետեւէն մեռուցած ըլլան սինակոկի մէջ. առասպել մը տարածուեցաւ, ոճրագործութեան օրը, մինչեւ իսկ ժամը որոշուեցաւ եւ։ Տասներեքամեայ տղայ մը հարցաքննիչ դատաւորի մը. կողմէն նեղը դրուելով ըսաւ վերջապէս թէ իւր հայրն իւր տունը բերած էր դեռահաս օրիորդը, թէ աղաղակ մը լսած էր, և թէ բանալին ծակէն տեսած էր զօրիորդն՝ զգեստեալ։

Ի նախիր ապացուցին ամբաստանեալ մարդոյ բացակայութիւնն նոյն ժամուն նոյն տեղը, և ցորեկ ատեն այսպիսի ոճիր մը գործելու անկարողութիւնը եւ եւ. մանկան վկայութիւնը կ'օգտէ, և դատաւորն որ յերիւրած է զայդ վկայութիւն և չուզեր զայն կորուսանել, կը պահէ իւր նորահաս վկայն մինչեւ ունկնդրութեան օրը՝ յորում այդ մանուկ եկաւ պատմելու, իբրեւ դաս մը սերտուած, ահաւասիկ վկայութիւնն որում վերջապէս ինք ալ հաւատացած էր։

Տօքթ. Մօթէ այս եզրութեանց պատմութենէն եւաքը, կ'եզրակացնէ թէ տղայոց միտքը կեղծ և արտակարգ բաներն ըմբռնելու հակամէտ լինելով և դատողութիւն չունենալով, պէտք չէ հաւատք ընծայել այս պիսի պարագայից մէջ նոցա վկայութեանն։ Յետոյ նշանաւոր հոգեբանն ի մէջ կը բերէ պատմութիւնն մի ղեռահաս էֆէբէի աղջկան, որ իւր մէկ ջղային քնոյ ատեն համոզուած էր թէ հիւանդանոցին օգնականներէն մին 50 ֆրի գումար մը գրած էր իւր արամադրութեան տակ։ Նա ընկալագիր տուած էր այս գումարին, և այս գաղափարով ապրած էր։ Մեծանուն ուսուցչին Շառքոյ՝ որոյ Սալպէթրիէր հիւանդանոցին մէջ կը գտնուի այս հիւանդը եւ որ կը պատմէ զայս ամենայն, կ'ըսէ թէ, օր մը, արթուն ժամանակը, հարցուեցաւ նմա թէ, ուր եւ ի՞նչպէս հայթայթած է զարդի նիւթ մը որով կը սնանէր պէրանօք։ Պատասխանեց թէ, օր մը, կէս օրէն ետքը, Բէ փողոցը գնացած էր և 12 ֆրանք տալով վերոյիշեալ նիւթը գնած էր։ Ուրեմն տարկ ունիս, հարցուց նմա ուսուցիչն Շառքոյ։ — Հա՛սա, պատասխանեց, կը յիշե՞ք այն 50 ֆրանքը՝ զոր Պ. Բ... ին տուաք։ . . .

—Ո՞չ ափ մնաց ձեզի։ — Երեսուն ֆրանքի չափ։ — Կրնա՞ք զայն ցուցնել։ — Հա՛սա, մայրապետը կը պահէ այդ դրամս Ցերաւի, մայրապետը 35 ֆրանք ունէր իւր քով հիւանդին վերարերող, սակայն ոչ թէ նորա մատնած պարոնը տուած էր զայն, այլ իւր իսկ ընտանիքը։ Լուծելով այս պատմութիւնը, ի՞նչ կը գտնենք։ Թելադրում մը, որ արդէն ծանօթ է մեզ ամէնուս, և այս թելադրութեան չուրջը, ճշմարտանման բայց բարդուվին սուտ պատմութիւն մը. հիւանդը Սալպէթրիէրէն դուրս եկած չէր, Բէ փողոցը գնացած չէր, զարդի նիւթ ո՛չ գտնած, ո՛չ ալ բան մը վճարած էր, 50 ֆրանք ընդունած չէր։ Նորա մտքին մէջ յիշատակաց խառնափնդորում մը կար, զորս չէր կրնար տեղաւորել, կարգաւորել, եւ որք որ եւ է կերպով մը յարակցելով, ճշմարտութեան երեւոյթ մը կուտային իւր պատմութեան։

ՏՕՔԹ. Ռ. ՌՕՊԻՆՍՕՆ

Հրապարակեցաւ

ՈՃ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ թիւ 2. կը պարունակէ հետեւեալ գծագրութիւնները.

1. ՈՍԿԵՐԶՈՒԹԻՒՆ - Կոճակներ, օղեր (ադամանդեայ), արծաթէ ափսէի խոռչեր և ափսէի մէջտեղի ղեռաֆ։

2. ԿԱՐԱՍԻ - Մահճակալ մը։

3. ԱՄԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ - Թաշկինակի հարսանէք. փողոցի ծայր և բարձի անկեան մեծ ծաղիկ մը։

ՏԱՐԱԶԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ - Քսանէ աւելի պատոյէ օրինակներ։ 1—2

ԱՄԵՆՈՒՄԵՐ ՀԱՐՅՈՒՑԷՔ

Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՁԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ

Պ. Պ. Ռ. ՀԱՅՏԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

(Messieurs R. Hayden & Co.)

Կը փութան ծանուցանել թէ իրենց ՏԱՐԵԿԱՆ ԶԵՂԶՈՎ ՎԱՃԱՌՈՒՄԸ

Սկսած է 1887 ապրիլ 6/18 երկուշաբթի, եւ պիտի շարունակէ մինչեւ ամսոյս վերջը։

Կալաթա Քուլէսի փողոց թ. 4։ 6—12

ԻՏԱԼԻՈՅ ԿԱՐՄԻՐ-ԽԱՉԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹՈՅԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԳՈՄԻՍԻՕՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 18

Ձորձ Ծանէթոյ էֆէնտիի դրամատունն հասարակութեան կը յանձնարարէ գնել Իտալիոյ Կարմիր Խաչի վիճակահանութեան տոմսերն որք մեծ գումարներ կը շահին։ Այս տոմսեր կը գտնուին Իտալիոյ Թագաւորին և Թագուհւոյն հովանաւորութեան ներքեւ և իտալական կառավարութեան կողմէ ևս վաւերացեալ են։

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆՆԵՐՆ ԵՆ 100,000, 50,000, 35,000, 30,000, 20,000 և 15,000 ֆրանք։

Փոքր գումարներ շահող տոմսերը մինչեւ որ մեծ գումար մը շահին, հետզհետէ բաշխուող վիճակահանութեանց մէջ պիտի գտնուին։

Վիճակահանութեան տոմսերու գինն է 150 ղրուշ։

Այս տոմսերն ամէն կերպիւ ԱՊԱՀՈՎԵԱԼ և ընդունելի են։ Բաց ի 40 և 35 ֆրանքէ նաև ՄԵԾԱՄԵԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ պիտի շահին ԱՆՊԱՏՃԱՌ։ Տոմսակի գնման առթիւ դրուած գումարը չը կորսուիր։ Տոմսակը գնողները կրնան իրենց բաղդը փորձել որչափ ժամանակ որ ուզեն։ Տոմսերը կը ծախուին եւրոպական սակարաններու գնով։ Վերջապէս ով որ այս տոմսերէն գնէ, կրնայ ձրիաբար ՄԵԾ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ մը տեր լինիլ։

Կարմիր Խաչի վիճակահանութեան բուն տոմսերը միմիայն Ձորձ Ծանէթոյ էֆէնտիի դրամատունը կը վաճառուին. վաճառման օրերն յատկապէս պիտի ծանուցուին և իրաքանչիւր տոմսակ Ծանէթոյ էֆէնտիի կնիքը պիտի կրէ։ Առանց դէպի և վաճառման բառակոյը չէրող տոմսերն ԱՆՎԱՒԵՐ պիտի նկատուին։ Գնողք պարտին ժամանակին դիմել Ծանէթոյ էֆէնտիի դրամատունն ի Ղալաթիա, Գոմիսիօն Խանի դուռը թիւ 18։ Դաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին պայմանաւ որ տոմսին գինը մէկտեղ ղրկուի։

Սոյն տոմսերու պայմաններն և հրահանգները պարունակող ցուցակները ձրիաբար կը տրուին փափաքողաց։

Յառաջիկայ մայիս 1 (Ն. Տ.) քաշուելիք վիճակահանութեան բրօդները կը վաճառուին նոյն դրամատունն, ամբողջը քսան և մէկ քառորդն հինգ ղրուշի։

ԻԼԱՆԸ ԲԷՍՄԻ (*)

Ասկապը տուչուն վէքեալէթը տէվրիպէ վէ պէյ սիլվիֆա Թարիգի իլէ, տաինէրէ թէրհին իլէ սիլվիֆա թարիգի արազի վէ էմլագէն տէյնին տատմը թէսվիկէսինէն տօլայը, տահապը մսթլուպ թարաֆլարընտան պէյ վէ ֆիրուլութիւնա թէչէպսիս օլունարը հալտէ, պոզը թարաֆտա պունլարդն պիրա մուհաքէմէ սաթրըմասընա հիւբիւմթէմ վէ մէհաքիմէմ մուխալֆէթ օլունտարը խիթիսար օլունմայա, վէքեալէթը տէվրիպէ իլէ թէրհին օլունան էմլագ վէ արազիներին մէհաքիմը տաալիպէ յէ միւրաճաաթ օլունմագտարդն ֆիրուլութ պուլունմասը, մէտեուռնդն վէքեալէթը տէվրիպէ յի ինքեար վէ եա միւտուէթի մուայեէնէսի զարիֆընտա էտաի տէյն իսլէմիկիների պէյ սան ինմէք կիպի իտտասայէ գէյամ իլէ իգամէի տաալ իսլէմէսինէ վէ անընն իւզէրինէ մահքէմէ ճանիպլիճէտէն մուամէլէի պէյ վէ ֆէրարընն բէմէնն թէէսիրինէ միւթէվագգիբ օլուշ, մէտեուռն թարաֆընտան մահքէմէյէ միւրաճաաթլա պիր կէօնա ինթիրսաղ վէ իտտաա վուգու

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՍՅՈՒ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788,964

ՆՈՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒՐՈՒԸՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՍՈՅՈՒ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԽԱՅԾՂԱՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն լուռ, ամէն առաջնորդ, ամէն ազգաց է

ԳԵՂԱՑԱԳՈՐԾ Ն. ԹԻՈՅՈՒՏԻՍԻ

ՊԱԼՍԱՄԱԿԱՆ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Այս հեղուկը կը պարունակէ խայծդանի և Պոմ ոգ Ճծի ամէն պիտի և լուծելի տարրերը։ 1873 էն ի վեր Նշանաւոր բժիշկներէ կը յանձնարարուի՝ կ-ուժէ, կակղէ և գեղային ճանապարհաց հիւանդութիւնց համար։ ՅՈՐԱՏԵՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ, նոյն իսկ ի պարագային յորում ախտաբուժական ուրիշ միջոցներ ի դերեւ ելած են։

Գործածութեան եղանակ

Կուրծքի, կոկորդի և մի. զային ճանապարհաց հիւանդութիւնք	Մէկ դաւաթ ջրի մէջ մէկ խանհուէի կամ ապուրի գըդալ	Խմել անօթի եղած ժամանակ կամ ճաշած ա տենդալ
Որբիւն, եռք	Զուտ կամ խառն	Դուրսէն գործածելի
Սպիտակ հոսմունք	Զուտ կամ խառն	Ներանցութեամբ
Շնչափողք	Շոգիով տաքցած	Մխելով կամ փոշիացնելով

Ընդհ. կեդրոնատեղի՝ Կեդր. դեղարան Ն. Թէօտորիտէս, Բերայի Մեծ փողոց 244։ Կը գտնուի նաեւ Կալաթա, Գասթորիտէսի դեղարանը. Պոլիս, Գասապեան դեղարանը։

ԲՈՒԺՈՒՄՆ ԽԼՈՒԹԵԱՆ

ՆԻՒՈՒԱՆԷՆ ԱԲՀԵՍՏԱԿԱՆ ԹՈՒՐՈՒԿՆԵՐԸ կը բուժեն կամ կը դարմանեն ԽԼՈՒԹԻՒՆՆ, ինչպէս մէկի պատճառը.—Դիմանալու բուժումներ կատարուած են։ Գնալ է գրկել 25 սանթիմ, ստանալու համար 80 երեսնոց պատկերազարդ գիրք մի որ կը պարունակէ եղած հետաքրքրական փաստեր խլութիւնը բժշկելու համար, ինչպէս և յանձնարարական նամակներ բժիշկներէ, փաստաբաններէ և ուրիշ նշանաւոր անձերէ որք բժշկուած են այս թմրութիւնով և ներկայիս կը յանձնարարեն զայնս։ Դիմանալի մէջ կը խնդրուի տեղէն Ավետիքեանի անունը։

Դիմել առ Ժ. Հ. Նեքելան, 4, Ֆուռս փողոց, Բարիզ։

ՀՈՒՆ ՏԸ ԼԻՆ ԹԱՌԻՆ

Ազդ ուսպէս կը բուժէ

Պնդուիլն Թանչը

Փայծեղի և միզական գործարանաց հիւանդութիւններ

Պահանջել գործարանիս նշանն և կանաչի վրայ սեւով տպագրեալ կնիքը։

Մէկ տուփին գինն է 1·30 Ֆր.

Կը գտնուի ամէն դեղարանաց մէջ

ՊԱՏՈՒԱՍ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԴ

ՏՈՒԹԷՕՈՒ ՀԻՒՆԴԲԵԱՐՊԷԳԷՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը զերծ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ օրք երբեմն կը փոխանցուին թեւէ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպայի կարեւորագոյն հաստատութեանց միոյն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, թիւ 77) ամէն օր ժամ 7-8 ըստ թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամէն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիլղոյս փողոց թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անանուական պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 168։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ծովային գեղարվեստ և ցամաքային ազատաշունչ Մէջհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Սառարգրելաց, Մ. ԹԻԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ, պատիւ ունին ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանհայմի ՌԵԱՍՍԻՒՐԱՆՍ ՄԱՐԻԹԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւնն, Պայմանագրութեամբ հաստատուպէս կարգուած լինելով ծովային ապահովագրութիւնց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը Ֆր. 15,000,000
Դրամագլուխ չմուծեալ հանուած 7,500,000
Պահեստի գրամագլուխ 775,000
Պահեստ ստանձնեալ վտանգներուն համար 1,750,000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռեասսիւրանս մարդիկ Ընկերութիւնն ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղով եւ ներքնեալ կամ արտաքեալ պրանց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաեւ մասնակից է «ԱՐԺԷԹՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵՍՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»
Union pour l'Assurance de Valeurs
և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Ֆրանքի գրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամէն տեսակ արժէք, արժէքուղի, կտրոն, պանդուսն, գոհարեղէն եւ, որք կը զրկուին թղթատարութեան և ուրիշ տնդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. կայսերական Պանքան։

Աւասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵՒՐՑ անունները.

Բարիզ	Գոնդուսաս. տ'Իսգոնդ տը Բաուի (Լընտրն էնս Գասէնդի Պէնքին և ընկ.
Լոնտոն	(Ընդհասանի, Աւստրալիոյ և Զիմասանի Պանքա
Համպուրգ	(Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Բերլինի	գերմանական Պանքա
Ամստերտամ	Ամստերտամի Պանքա
Նիվերքա	Աւեւտրական վարկի Պանքա
Լիեժ	Ընդհանուր Պանքա Լիեժի
Պրուսել	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ արդիական Ճարտարութեան
Մանհայմ	Վարկի հունական Պանքա
Պերլին	Ս. Պայերէսորը
Վիեննա	(Գրէտի Անդրայտ (Աւեւտրական Պանքա Վիեննայի
Բեգերսպուրգ	Ի. Ի. Կիւնցպուրգի
Դրէզնիհակ	երկրագործական Պանքա Տանմարքայի
Ցնոյա	Բոռ. Հոֆեր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գոնամէր եղբարք
Պուքրէշ	Լուսմանիդ Պանպա
Ամէնք	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակատարութեան գրասենեակը։ Պայմանագրեր և գներն յոյժ չահաւէտ։

Գոնիպէ-Եղբարքէոր, Հ. Օպէա, փորձագէտ Վէրիդ ասի Ծովային գործոց գրասենեակն, Սարկըջը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր գործակատար
Մ. ԹԻԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԸՐ

ԲՈՒՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքային երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազգու դարման ընդդէմ արեան պարարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամէն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ԶՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինաի, 2, Պոլսոյ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՔԻԴԻ, Ստամբուլ խան, 4, Մաքսի փողոց, Գալաթիա։

Կը գտնուի դեղարանաց մէջ։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԼԻԼԷԲՈՒԼ Ի ՄՈՒԼԷՐԻՈՒՆԻ ԳԼԽԻ ԲԱՆՈՒ ԼՃԿՆԱՒՈՒ

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Գանդուս	4200	Պիթեր	3000
Ֆերու	4000	Օսարիս	3000
Օսմանի	4000	Նէբրթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բերա	3000
Թիրա	3250	Լուգիւ	800
Մակասար	3250	Սպիտա	800
Մարթոթիա	3250	Սէնի	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՐԻԼ և ԸՆԿ
Ուիլիամ խան
ՃԷՔՄԵՆ ՄՈՒ և ԸՆԿ
515 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվերպուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլ Ի Բոլիս Գլխի կանոնաւորագոյն բանով

Անուանք	Թանոյ	Նաւապետք
Այա Ժորժիա	3,000	Գրգ
Գարտա	2,300	Ռոշէլ
Լոգանիա	2,500	Գրուիլլար
Լաքոնիա	2,500	Ռիբիզ
Մասսիլիա	3,500	Մարշ
Բուլվիկիա	2,800	Ֆոթիքրեթ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՈԲԱ ԵՒ ԸՆԿ
513 Գործակալք

ՓԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ
Ամէն հանգստաւոր կը բանի Լիվերպուլ և Մէլբուրն ի մէջ։

Ուղեւորք և ապրանք կը դրուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամէն կողմերուն համար, նամանաւանդ Հավանի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկոյի, Մանչէսդրի, Գրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն չոգենաւու մէջ կայ կին բժշկուհի մը։

Ընկերութեան չոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալա
511 փաչա խանթիա Գալաթա

ՋՐԼԵՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ
Ամէն կանոնաւորագոյն կը բանի Լիվերպուլ և Մէլբուրն գլխի։

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ամերիքան	2500	Ֆրանսիան	3700
Ազիատիան	2500	Ֆրանկլին	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլորիտան	3700
Աֆրիկեան	2500	Իգերիան	5500
Աստրիան	3700	Իսպերիան	5500
Գավարիան	6000	Իտալիան	5500
Գուլիկարիան	6000	Լիսպանիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սարդինեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օնտրիոյ	700
Էմիրէյտ	3700	Բերիան	3800
Յապան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալէնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՍՊՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միղլիթ խան, Գալաթա

Նաւատեսք, Գարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերպուլ

Գործակալներ
Կ. Պոլիս, Իսուսպատ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվիր Եղբարք
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ.
Մալտա, Ե. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորդատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուրիոլ և ընկ.
512

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՃՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մամուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԻՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԷԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

PAPIER WLINSI

ՎԼԷՆՍԻ թղթին ահագին յաջողութեան պատճառն այն է թէ մարմնոյն զորբոքումները դուրս քաշելու յատկութիւնն ունի։ Առաջնակարգ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն ընդդէմ կուրծքի տկարութեանց, Հարբուխ, Պրոնխիդ, Կոկորդի ցաւ, Ցօդացաւ։ Իւր գործածութիւն շատ պարզ և դիւրին է։ Կը բաւէ միայն անդամ մը մարմնոյն վրայ դնել։

Բարիզ, Ժ. Վիալէն և ընկ., 31, Սէնի փողոց։ Կը գտնուի ամէն դեղատանց մէջ։

—Պահանջել Վլէնսի անունը։

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ԼՈՒՍԱՆՆԿԱՐԱՍՏԻՆ
Կ. ԻԼՄԷԶ ԵՂԲԱՐՔ
Բերայի Մեծ-փողոց, 305
Գանգատիլի մօտ

ՔԱՂԱՔԵՆԵՐ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐԱՋՆԵՐ
ՂԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆՆԿԱՐ

Ալպոմի համար տասներկու քարդ եռապարիզ ամէն անձ ձրիապէս կ'ստանայ վեց մանրանկար սիրուն կենդանագրեր։

ԵՐԹԵԼԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ Էջ Ռէյնիս, Կ. Պոլսոյ Ի Օրեսայ

ԹՈՎ ՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԼ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ապրանս	2,000	Լէբանոն	4,500
Ամէնէր	3,000	Մարսէնկ	4,300
Աբիս	1,300	Մարսան	2,500
Գասսանս	3,500	Մէնը	2,000
Գօրտոնիս	2,200	Նէբրս	2,000
Գրավ	2,000	Օթելլս	5,000
Գէյլոր	2,600	Օրլանտս	3,000
Գայլբաս	2,500	Օգրանդ	4,500
Գամէս	2,100	Ոգրէս	2,000
Գաբրս	2,000	Բանիֆիզ	1,200
Գոռն	2,700	Բայլերմն	3,200
Տիտս	2,500	Բանգէր	1,700
Տոմինս	1,800	Գիրդ	2,800
Էրտրս	2,600	Բիսարթ	1,400
Տրանդ	2,600	Բիսայաս	3,200
Ֆայլան	800	Բայլս	3,000
Ֆիտս	1,700	Ռամանս	5,500
Ֆլամինկ	1,600	Ռամէս	3,500
Կարիլէս	3,500	Սալէրնս	4,000
Կիշանս	2,200	Սարքս	2,000
Կոզը	1,800	Սիլվիս	2,000
Կրոսնս	2,200	Սորենդ	4,300
Հանկս		Թասոս	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ռիվրս	3,000
Հիսարկս	3,000	Թիկեր	4,300
Հրամկրդ	1,200	Թոլէսս	2,800
Ֆիրս	2,300	Քասնդ	3,600
Քէրս	2,000	Եէսոս	1600
Քոքս	2,200	Զէտրա	3,000
Լէ	2,000	Զէրս	41.0

Թոյլտս շ'դենալը, նաւապետ Մ'օնս. ընդհանուր վաճառքով Հրլէն մեկնած է ամ. ս յս 13ին և 28ին սատ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն ընծայուած

Աւելի մանրամասնութիւնց համար դիմել առ

ՖՐԵՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միղլէթ
514 Խան Գալաթիա

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ — ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵԼԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՓԻԻԶԻԿՈՒ—ԶԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՓԻԻԶԻԿՈՒ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Կ. Պոլիս	6	15	6	44	7	12	7	45	8	9	8	40	9	10	9	44	10	20	10	48	11	22
Գում—գաբու	6	24	6	3	7	22	7	55	8	18	8	49	9	19	9	53	10	29	10	57	11	31
Եէնի—գաբու	6	28	6	57	7	26					8	53	9	23			10	33	11	1	11	35
Տավուտ փաշա																						
Պանթիա	6	34	7	3	7	32					8	59	9	29			10	39	11	7	11	41
Եէտի—գաբուլ	6	38	7	7	7	38	8	5	8	26	9	4	9	32	10	1	10	43	11	10	11	45
Մագրիգիւղ	6	49	7	19	7	50	8	19			9	16					10	55			11	58
Այ Սթեֆանոս			7	28	7	59	8	31			9	25					11	4			12	8
Գիւշիւք Չէք							8	40													12	16

ՓԻԻԶԻԿՈՒ—ԶԷՔՄԷՃԷԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1
	Առաւօտ																Իրիկուն					
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Գիւշիւք Չէք													1	52								
Այ Սթեֆանոս		6	43			7	41			8	40			9	39			10	41			11
Մագրիգիւղ	6	25	6	54	7	27	7	51			8	50			9	49			10	51		11
Եէտի—գաբուլ	6	38	7	6	7	39	8	3	8	34	9	4	9	38	10	1	10	44	11	16	11	44
Պանթիա	6	42	7	10	7	43	8	7	8	38	9	8	9	42			10	48	11	20	11	48
Տավուտ փաշա																						
Եէնի—գաբու	6	48	7	16	7	49	8	13	8	44	9	14	9	48			10	24	11	26	11	54
Գում—գաբու	6	52	7	20	7	53	8	17	8	48	9	18	9	52	10	10	10	28	11	30	11	58
Կ. Պոլիս	7		7	28	8	1	8	25	8	56	9	26	10		10	18	10	36	11	38	12	6

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարը Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոններ։